

Kritiska råmaterial för energiomställningen

En politik på skakig grund

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Innehållsförteckning

Punkt

01–22 | **Huvudbudskap**

01–05 | Varför detta område är viktigt

06–22 | Vad vi konstaterade och rekommenderar

23–104 | **Våra iakttagelser mer i detalj**

23–38 | EU:s råmaterialpolitik stakar ut en strategisk riktning, men vilar på ofullständig grund

25–30 | EU:s förteckningar identifierar viktiga råmaterial, men underliggande data, prognoser och metoder har brister

31–34 | Målen för strategiska råmaterial ger vägledning men saknar motivering

35–38 | Det är oklart hur EU-finansieringen inverkar på försörjningen av kritiska råmaterial

39–53 | Insatserna för att diversifiera importen har ännu inte gett konkreta resultat

42–48 | Handelsstörningar begränsar tillgången till kritiska råmaterial, medan det inte kan fastställas vilka effekter EU:s yttre åtgärder har haft på försörjningen

49–53 | Strategiska partnerskap förbättrar samarbetet, men bidrar i liten utsträckning till en trygg materialförsörjning

54–75 | Ekonomiska, rättsliga och administrativa flaskhalsar hindrar utvecklingen av den inhemska produktionen

57–60 | Undersökningsarbetet är underutvecklat och riskfyllt

61–64 | Förädlingen påverkas av brist på teknik och ett krympande antal anläggningar inom EU

65–69 | Finansieringen av undersökningsarbete, gruvdrift och förädling av kritiska råmaterial har precis kommit igång

70–75 | Långdragna och komplexa tillståndsförfaranden utgör en flaskhals för gruvdrift i EU

76–90 | Potentialen i hållbar resursförvaltning utnyttjas inte fullt ut

- 78–81 | Substitution av kritiska råmaterial omfattas inte i tillräcklig utsträckning av EU-lagstiftningen, och de nationella planerna för cirkularitet kommer sannolikt att försenas
- 82–86 | Det finns inga EU-mål för att uppmuntra materialåtervinning av alla kritiska råmaterial
- 87–90 | Marknadshinder för materialåtervinning av kritiska råmaterial och rättsliga hinder hämmar industrins konkurrenskraft

91–104 | EU:s märkning av strategiska projekt kan ge fördelar, men många projekt kommer att ha svårt att trygga EU:s försörjning senast 2030

- 94–99 | Märkningen av strategiska projekt kan ge fördelar, men utmaningar kvarstår när det gäller tillståndsgivning och finansiering
- 100–104 | Många strategiska projekt kommer att få svårt att trygga EU:s försörjning senast 2030

Bilagor

Bilaga I – Om revisionen

Bilaga II – Antalet övervakade material har ökat sedan 2011

Bilaga III – Materialåtervinningsdata – inaktuella och ofullständiga uppgifter

Bilaga IV – Begränsad täckning och detaljnivå i handelsdata

Bilaga V – Jämförelse av förteckningar över kritiska råmaterial och strategiska råmaterial

Bilaga VI – Övervakningskrav enligt förordningen om kritiska råmaterial

Bilaga VII – Analys av urvalet om 19 utvalda projekt

Förkortningar

Ordförklaringar

Kommissionens svar

Tidslinje

Vi som arbetat med revisionen

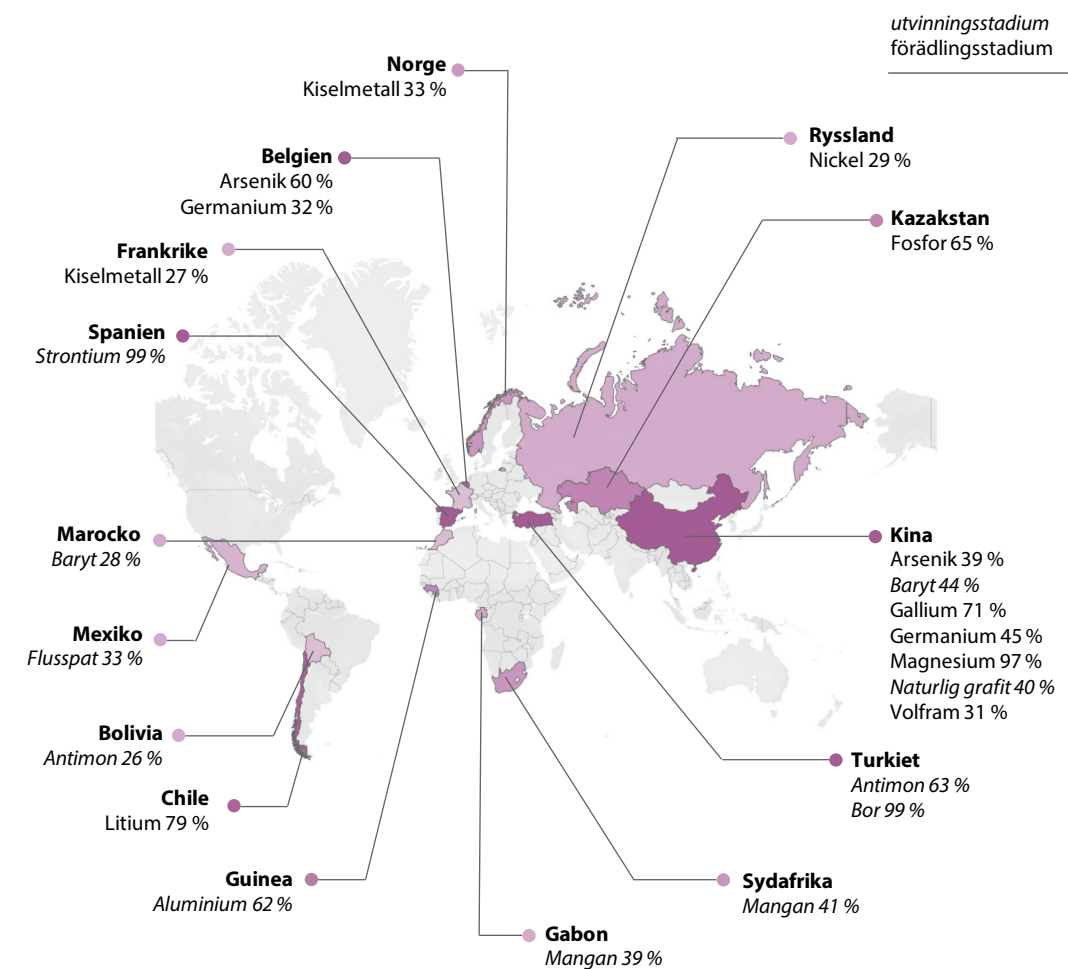
01

Huvudbudskap

Varför detta område är viktigt

- 01** EU har satt upp ambitiösa energi- och klimatmål genom att åta sig att uppnå nettonollutsläpp senast 2050 och producera minst 42,5 % av sin energi från förnybara energikällor senast 2030. För den gröna omställningen krävs en storskalig utbyggnad av teknik för förnybar energi såsom vindkraftverk, batterier och solpaneler.
- 02** All denna teknik kräver kritiska råmaterial såsom litium, nickel, kobolt, koppar och sällsynta jordartsmetaller, och förbrukningen av dessa material förväntas därför öka dramatiskt. Att säkerställa en trygg försörjning av kritiska material har därför blivit ett centralt mål för EU:s energi- och industripolitik.
- 03** Efterfrågan på kritiska råmaterial kan tillgodoses genom import, inhemsk produktion och mer hållbar resursförvaltning. Merparten av de mineraler som behövs utvinns och förädlas utanför EU och kan ofta bara införskaffas från ett eller en handfull länder utanför EU (*figur 1*). Kina levererar till exempel 97 % av EU:s magnesium (som används i vätgasgenererande elektrolysanläggningar) och Turkiet levererar 99 % av EU:s bor (som används i solpaneler). Detta utgör en utmaning för EU:s strategiska oberoende och belyser behovet av att öka den inhemska produktionen och använda resurserna mer effektivt.

Figur 1 | Huvudleverantörer av utvalda kritiska råmaterial till EU

Anm.: Figuren visar de viktigaste EU-leverantörerna för 18 av 26 kritiska råmaterial som är viktiga för energiomställningen, för vilka mer än 25 % av EU:s försörjning (2016–2020) kommer från ett och samma land.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

- 04** Under de senaste åren har EU vidtagit ett antal åtgärder för att öka försörjningstryggheten för kritiska material, bland annat har man antagit handlingsplanen för kritiska råmaterial och förordningen om kritiska råmaterial. I denna rapport granskar vi resultaten av dessa insatser, vilket ger underlag till den politiska debatten inför 2030-målet och bidrar till det pågående genomförandet av förordningen på medlemsstats- och kommissionsnivå.

05 Syftet med vår revision var att bedöma om åtgärder på EU-nivå säkerställer en långsiktigt trygg försörjning av kritiska råmaterial till EU:s energiomställning. Vi undersökte om

- EU:s politik för råmaterial stakar ut en tydlig kurs och vilar på en stabil grund,
- diversifieringen av importen börjar ge konkreta resultat,
- flaskhalsar som hindrat utvecklingen av den inhemska produktionen har undanröjts,
- den betydande potentialen i en hållbar resursförvaltning utnyttjas fullt ut,
- EU:s strategiska projekt har potential att öka försörjningstryggheten för kritiska material i EU.

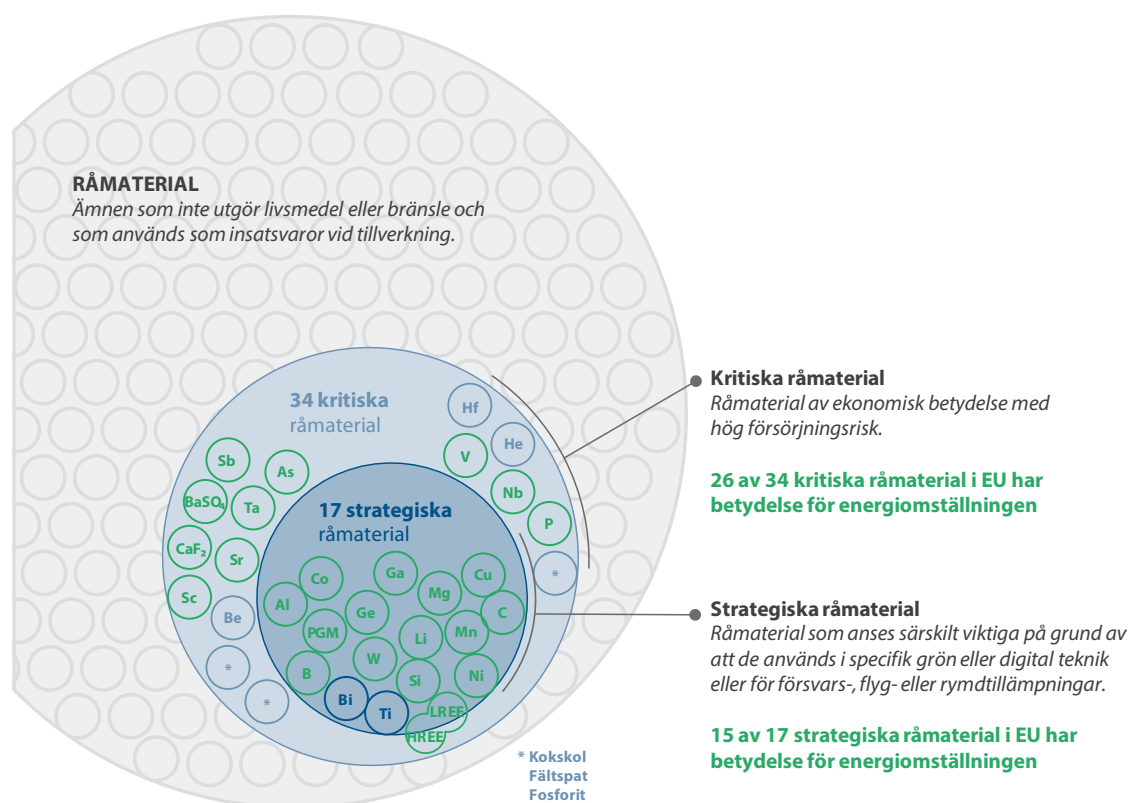
Vad vi konstaterade och rekommenderar

06 För att säkerställa en trygg försörjning av kritiska råmaterial strävar EU efter att diversifiera importen, öka den inhemska produktionen och förvalta resurserna på ett mer hållbart sätt, men det är svårt att övervinna alla utmaningar på vägen mot dessa mål. I förordningen om kritiska råmaterial fastställs en strategisk inriktning, men målen saknar motiveringar och underliggande data är inte tillförlitliga. Insatserna för att diversifiera importen har ännu inte lett till konkreta resultat, och flaskhalsar hindrar utvecklingen av inhemsk produktion och materialåtervinning. Strategiska projekt kan gynnas av snabbare tillståndsgivning och ökad synlighet, men många projekt kommer att ha svårt att trygga EU:s försörjning till 2030.

EU:s råmaterialpolitik stakar ut en strategisk riktning, men vilar på ofullständig grund

07 EU använder förteckningar för att identifiera viktiga råmaterial. Den första förteckningen över kritiska råmaterial – vilka definieras som material av ekonomisk betydelse som omfattas av betydande försörjningsrisker – offentliggjordes 2011 och följdes av fem efterföljande förteckningar. Dessutom infördes 2024, genom förordningen om kritiska råmaterial, en förteckning över 17 strategiska råmaterial. Dessa är en undergrupp av kritiska råmaterial (*figur 2*) som är särskilt relevanta för den framtida efterfrågan inom strategiska sektorer, inbegripet sektorn för förnybar energi. Vi konstaterade att dessa förteckningar är användbara verktyg för att göra prioriteringar och att den information om tillgång och efterfrågan som ligger till grund för dem har förbättrats under årens lopp. Det finns dock brister i de handelsdata som används för förteckningarna över kritiska och strategiska råmaterial samt problem med metoder och efterfrågeprognoser för de strategiska materialen. Dessa brister minskar de båda förteckningarnas tillförlitlighet (punkterna *25–30*).

Figur 2 | Nivåindelning av råmaterial

Anm.: Det finns två typer av sällsynta jordartsmetaller som klassificeras som separata kritiska råmaterial: lätta sällsynta jordartsmetaller och tunga sällsynta jordartsmetaller. Några ämnen från båda grupperna utgör tillsammans ett och samma strategiska råmaterial och benämns "sällsynta jordartsmetaller för permanentmagneter".

Källa: Revisionsrätten.

- 08** De mål som fastställs i förordningen pekar ut riktningen för medlemsstaterna och industrin, men de är icke-bindande, omfattar endast strategiska råmaterial och saknar motivering. Dessutom finns det ingen metod för att vikta varje materials bidrag till målen. Det är också oklart hur de bidrar till att uppnå EU:s mål för förnybar energi och målen i förordningen om nettonollindustrin (punkterna [31–34](#)).
- 09** EU-finansiering finns tillgänglig för initiativ som rör kritiska råmaterial, men den är spridd över olika program, instrument och olika generaldirektorat inom kommissionen. Kommissionen spårar inte resultaten av denna finansiering och har inte bedömt dess effekter på EU:s försörjning. Hittills har användningen av EU-medel för att stödja projekt i länder utanför EU varit begränsad (punkterna [35–38](#)).

Rekommendation 1

Stärk grunden för EU:s råmaterialpolitik

Kommissionen bör

- a) förbättra tillförlitligheten hos förteckningarna över kritiska och strategiska råmaterial genom att förbättra detaljnivån i handelsdata samt finslipa metoderna och efterfrågeprognoserna för strategiska råmaterial,
- b) säkerställa att alla framtida mål avseende råmaterial är väl motiverade och klargöra hur de bidrar till EU:s mål för förnybar energi och målen i förordningen om nettonollindustrin,
- c) se till att det finns en metod för att vikta varje råmaterials bidrag till att målen i fråga om råmaterial uppnås,
- d) spåra EU-finansieringen för projekt och initiativ som rör kritiska råmaterial och bedöma effekterna på EU:s försörjning.

Måldatum för genomförande: 2027.

Insatserna för att diversifiera importen har ännu inte gett konkreta resultat

- 10** EU är för närvarande starkt beroende av import av råmaterial från länder utanför EU. Enligt förordningen om kritiska råmaterial ska medlemsstaterna senast 2030 säkerställa att högst 65 % av vart och ett av 17 strategiska råmaterial kommer från ett och samma land utanför EU. På förädlingsstadiet överskrider för närvarande fyra strategiska råmaterial som är relevanta för energiomställningen (litium, magnesium, gallium och sällsynta jordartsmetaller) detta tröskelvärde. I fråga om utvinning kommer mer än 65 % av EU:s borleveranser från ett enda land utanför EU (punkterna [39–40](#)).
- 11** EU har intensifierat sina yttre åtgärder med anknytning till kritiska råmaterial under de senaste åren, bland annat genom frihandelsavtal. Det är dock oklart i vilken utsträckning de har lett till ökad försörjning, eftersom det inte finns någon kvantifierad information i nuläget. Samtidigt äventyrar handelsstörningar och geopolitiska kriser EU:s försörjningstrygghet (punkterna [42–48](#)).

- 12** Vi konstaterade att andra insatser för att diversifiera importen, såsom strategiska partnerskap och färdplaner med länder utanför EU, leder till bättre samarbete men bidrar i liten mån till att trygga försörjningen av kritiska råmaterial. Kommissionen övervakar framstegen i genomförandet i allmänhet, men inte vilken inverkan dessa initiativ har på försörjningen. Bristen på konkreta resultat beror delvis på att färdplaner saknas eller är försenade och att det saknas tillhörande specifika projekt för att leverera råmaterial till EU (punkterna [49–53](#)).

Rekommendation 2

Säkerställ att insatserna för att diversifiera importen leder till en tryggare försörjning av kritiska råmaterial

Kommissionen bör

- a) analysera effekterna av EU:s handelsavtal som berör kritiska råmaterial för att avgöra om dessa avtal leder till en tryggare försörjning av kritiska råmaterial till EU och, på grundval av detta, förbättra framtida avtal,
- b) regelbundet bedöma strategiska partnerskap för att avgöra i vilken mån de bidrar till EU:s försörjning av kritiska råmaterial och identifiera framgångsrika initiativ som kan reproduceras för att bättre stödja genomförandet av alla sådana partnerskap.

Måldatum för genomförande: 2026.

Ekonomiska, rättsliga och administrativa flaskhalsar hindrar utvecklingen av den inhemska produktionen

- 13** Produktionen av kritiska råmaterial kräver undersökningsarbete, utvinning och förädling, vilket endast sker i begränsad omfattning i EU. I förordningen om kritiska råmaterial fastställs ett icke-bindande mål om att öka den inhemska utvinningen av strategiska material till 10 % och den inhemska förädlingen till 40 %. Vi konstaterade att ekonomiska, rättsliga och administrativa flaskhalsar hindrar framstegen på detta område.
- 14** Undersökningsarbetet avseende fyndigheter i EU är fortfarande underutvecklat. Ansträngningar för att förbättra det ”allmänna undersökningsarbetet”, vilket går ut på att fastställa om det finns resurser som kan utnyttjas, har just inletts, framför allt genom [EuroGeoSurveys](#) och nationella undersökningsprogram. Det mer fokuserade och avancerade ”riktade undersökningsarbetet” avseende mineraler är en högriskinsats med låg framgångsgrad (punkterna [57–60](#)).

- 15** Kritiskt råmaterial förädlas främst utanför EU. Inom EU påverkas förädlingen av bristen på teknik och ett krympande antal anläggningar. Under 2025 inledde kommissionen en rad åtgärder för att stärka konkurrenskraften inom ett stort antal sektorer och ta itu med de höga energikostnaderna. Det är för tidigt att bedöma hur eller i vilken utsträckning dessa initiativ kommer att bidra till att förbättra situationen när det gäller förädling av kritiska råmaterial i EU (punkterna [61–64](#)).
- 16** Medlemsstaternas regeringar och europeiska offentliga banker planerar att investera mer i sektorn. Men det är för närvarande mycket svårt att säkra finansiering för undersökning, gruvdrift och förädlingsverksamhet i EU. För att underlätta investeringar åtog sig kommissionen att inkludera kriterier för hållbar finansiering av gruvdrift och förädling i EU:s taxonomi före utgången av 2021, men den har hittills inte lagt fram något förslag (punkterna [65–69](#)).
- 17** Långdragna och komplexa tillståndsförfaranden är fortfarande en betydande flaskhals, vilket försenar inledandet av gruvdriftsprojekt i EU. Förutom administrativa hinder påverkar miljöhänsyn och sociala hänsyn också tidsåtgången för tillståndsförfaranden. Kommissionen har klargjort villkoren för utvinning i Natura 2000-områden, men inte i förhållande till ramdirektivet för vatten. Kommissionen har också börjat ta itu med problemet med långa tillståndsförfaranden i förordningen om kritiska råmaterial, främst genom att se till att gemensamma kontaktpunkter inrättas (punkterna [70–75](#)).

Rekommendation 3

Åtgärda de flaskhalsar i finansieringen som hindrar utvecklingen av produktionen av kritiska råmaterial i EU

Kommissionen bör genomföra ett samråd, för att ta fram evidensbaserade rekommendationer som kan underlätta investeringar i undersökningsarbete, utvinning och förädling av kritiska råmaterial, och överväga relevanta politiska åtgärder.

Måldatum för genomförande: 2027.

Potentialen i hållbar resursförvaltning utnyttjas inte fullt ut

- 18** En hållbar resursförvaltning kan minska EU:s efterfrågan på kritiska råmaterial genom cirkularitet, substitution och resurseffektivitet. Förordningen om kritiska råmaterial innebär ett viktigt steg mot förbättrad cirkularitet för dessa material och kompletterar den befintliga lagstiftningen. Där fastställs ett icke-bindande mål att minst 25 % av EU:s strategiska råmaterial ska komma från återvunna källor senast 2030, och nationella planer för cirkularitet införs.
- 19** Men den fulla potentialen med en resurshantering som minskar EU:s behov av primära kritiska råmaterial (resurser som utvinns direkt från naturen) utnyttjas inte. [Förordningen om nettonollindustrin](#), som är inriktad på att öka EU:s tillverkningskapacitet för nettonollteknik, omfattar till exempel inte substitution av material. Det sena antagandet av kommissionens genomförandeakter kommer sannolikt att försena utarbetandet och genomförandet av nationella planer för cirkularitet. Dessutom uppmuntrar de flesta av EU:s materialåtervinningsmål varken till återvinning av enskilda material eller till användning av återvunna material (punkterna [78–86](#)).
- 20** Marknadshinder, såsom höga förädlingskostnader, begränsad tillgång till material och tekniska problem, fortsätter också att hämma konkurrenskraften i EU:s materialåtervinningssektor. Det är redan ekonomiskt lönsamt att materialåtervinna vissa kritiska råmaterial, men materialåtervinningen är fortfarande underutvecklad för material som används i mindre mängder. Ny lagstiftning syftar till att ytterligare förbättra materialåtervinningsbarheten för kritiska råmaterial genom att ställa krav på märkning och genom att främja cirkularitet redan på produktdesignstadiet. Rättsliga hinder (som påverkar t.ex. avfallshandeln) och marknadshinder kvarstår dock, vilket begränsar materialåtervinningsverksamhetens kommersiella lönsamhet (punkterna [87–90](#)).

Rekommendation 4

Använd hållbar resursförvaltning mer effektivt för att minska beroendet av primära råmaterial

Kommissionen bör

- a) vid översynen av förordningen om nettonollindustrin överväga att inkludera substitution av kritiska råmaterial i tillämpningsområdet, särskilt genom att främja innovation inom produktdesign.
- b) överväga att i relevant lagstiftning, där så är tekniskt möjligt, införa bindande materialåtervinningsmål för enskilda kritiska råmaterial och realistiska insamlings- och återvinningsmål för avfall som innehåller kritiska råmaterial,
- c) förbättra den kommersiella lönsamheten för materialåtervinning av kritiska råmaterial, både genom att ytterligare underlätta import till EU och transporter av avfall som innehåller kritiska råmaterial inom EU.

Måldatum för genomförande: 2029.

EU:s märkning av strategiska projekt kan ge fördelar, men många projekt kommer att ha svårt att trygga EU:s försörjning senast 2030

21 De nya strategiska projekt som införs genom förordningen om kritiska råmaterial skulle potentiellt kunna förbättra EU:s inhemska utvinning, förädling och materialåtervinning. Projekt som betecknas som strategiska kan gynnas av snabbare tillståndsgivning och ökad synlighet. Flera faktorer minskar dock mervärdet av EU-instrumentet för strategiska projekt. För det första kan överklaganden av beviljade tillstånd fortfarande orsaka förseningar. För det andra föreskriver förordningen inte någon EU-finansiering av strategiska projekt. För det tredje hade kommissionen i november 2025 endast inlett två ansökningsomgångar för dessa projekt – en i maj 2024 och en i september 2025 – trots att förordningen kräver minst fyra öppna ansökningsomgångar varje år, med början 2025. Strategiska projekt är dessutom endast inriktade på strategiska råmaterial och inte på alla kritiska råmaterial. Detta innebär att projekt som omfattar andra material som är avgörande för energiomställningen inte kan ses som strategiska projekt (punkterna [91–99](#)).

- 22** Många utvalda projekt kommer att ha svårt att trygga EU:s försörjning senast 2030, särskilt de som befinner sig i ett tidigt utvecklingsskede eller saknar offtake-avtal med EU-baserade kunder. Eftersom vi närmar oss 2030 kommer det att bli allt svårare att bidra till 2030-målen för framtida projekt. (punkterna [100–104](#)).

Rekommendation 5

Öka mervärdet av EU:s strategiska projekt

Kommissionen bör, som en del av utvärderingen av förordningen om kritiska råmaterial 2029, överväga att utvidga tillämpningsområdet för strategiska projekt till fler kritiska råmaterial som är relevanta för energiomställningen och samtidigt prioritera projekt som har offtake-avtal med EU-baserade kunder och göra det möjligt att välja ut projekt med en längre tidsram.

Måldatum för genomförande: 2029.

Våra iakttagelser mer i detalj

EU:s råmaterialpolitik stakar ut en strategisk riktning, men vilar på ofullständig grund

- 23** I den här delen av rapporten bedömer vi om EU:s politik för kritiska råvaror vilar på en solid grund. I linje med EU:s [principer för bättre lagstiftning](#) bör det politiska beslutsfattandet bygga på tillförlitliga data och motiveringar.
- 24** Vi bedömde kommissionens insatser för att bidra till en trygg försörjning av kritiska råmaterial genom att analysera
- hur kommissionen valde vilka råmaterial man skulle fokusera på,
 - om de fastställda målen är lämpliga,
 - om kommissionen kan påvisa EU-finansieringens effekter på försörjningen av kritiska råmaterial.

EU:s förteckningar identifierar viktiga råmaterial, men underliggande data, prognoser och metoder har brister

- 25** Som svar på den växande oron över försörjningsavbrott inledde kommissionen 2011 sin första kriticitetsbedömning för att identifiera kritiska råmaterial av ekonomisk betydelse som omfattas av betydande försörjningsrisker¹. Den senaste förteckningen från 2023 ingår i [förordningen om kritiska råmaterial](#). Av de 34 kritiska material som kommissionen identifierat är 26 nödvändiga i viktig teknik för förnybar energi ([figur 3](#)).

¹ https://rmis.jrc.ec.europa.eu/uploads/crm-report-on-critical-raw-materials_en.pdf.

Figur 3 | Kritiska råmaterial är nödvändiga i teknik för förnybar energi

					
	Elektrolys- läggningar	Vindkraftverk	Litiumjonbatterier för förnybar energi	Värmepumpar	Solceller
Aluminium/bauxit	•	•	•	•	•
Koppar	•	•	•	•	•
Nickel	•	•	•	•	•
Kisel	•	•	•	•	•
Mangan	•	•	•		
Bor	•	•		•	•
Tunga sällsynta jordartsmetaller	•	•		•	
Lätta sällsynta jordartsmetaller	•	•		•	
Kobolt	•		•		
Naturlig grafit	•		•		
Platinametaller	•			•	
Baryt	•				
Magnesium	•				
Skandium	•				
Strontium	•				
Tantal	•				
Volfram	•				
Vanadin	•				
Niob		•	•		
Antimon		•			
Arsenik		•			
Litium			•		
Fosfor			•		
Flusspat				•	
Gallium					•
Germanium					•

Källa: JRC, *Supply chain analysis and material demand forecast in strategic technologies and sectors in the EU – A foresight study*, 2023

- 26** Genom förordningen infördes också 17 strategiska råmaterial, som är en undergrupp till kritiska råmaterial. Dessa material anses vara avgörande för strategisk teknik som används för EU:s gröna och digitala omställning och inom försvars- och rymdsektorerna. EU använder båda förteckningarna för att rikta uppmärksamheten på viktiga material som behövs för den europeiska ekonomin. Vi konstaterade att dessa förteckningar är användbara verktyg för att göra prioriteringar och vägleda den strategiska planeringen för energiomställningen.
- 27** Vi analyserade kommissionens metod för att välja ut kritiska och strategiska råmaterial och undersökte om den bygger på tillförlitliga data. Resultatet av vårt arbete, som presenteras i [tabell 1](#), visar de huvudsakliga skillnaderna mellan förteckningarna över kritiska respektive strategiska material, men avslöjar också brister i den information som används för att identifiera dessa material.

Tabell 1 | Kritiska råmaterial kontra strategiska råmaterial: huvudsakliga skillnader och informationsbrister

	Kritiska råmaterial	Strategiska råmaterial
Definition	Råmaterial av ekonomisk betydelse för EU med hög försörjningsrisk.	En undergrupp av kritiska råmaterial som är avgörande för strategisk teknik och strategiska sektorer.
Politiska konsekvenser	Lägre politisk prioritet (t.ex. standardmässig tillståndsgivning).	Högre politisk prioritet med särskilda regler (t.ex. snabbare tillståndsgivning, klassificering som strategiskt projekt, riktade åtgärder i leveranskedjan).
Tidsinriktning och omfattning	Bakåtblickande koncept, baserat på historiska försörjningsrisker, aktuell ekonomisk betydelse och befintliga marknadsdata.	Framåtblickande koncept, baserat på relevans för strategisk teknik och prognoser om efterfrågetillväxt.
Metoder	Tydliga och transparenta metoder, som har förbättrats sedan 2011.	Inga tydligt fastställda metoder. I förordningen om kritiska råmaterial beskrivs en allmän strategi för att välja ut strategiska råmaterial, men det fastställs inte hur de olika urvalskriterierna ska viktas och prioriteras.
Öppenhet	Omfattande, regelbunden analys som stöds av externa experter, och resultaten offentliggörs i en omfattande studie.	Kommissionens bedömning är inte transparent eftersom resultatet (utöver förteckningen över strategiska råmaterial) inte har offentliggjorts.
Datakällornas och prognosernas fullständighet	Fler material har använts i varje analys sedan 2011 (<i>bilaga II</i>). Den övergripande kvaliteten på uppgifterna har förbättrats, särskilt detaljnivån i produktionsdata, men det finns fortfarande informationsluckor, särskilt när det gäller materialåtervunnet råmaterial (<i>bilaga III</i>) och handel (<i>bilaga IV</i>).	I de nuvarande prognoserna för efterfrågan går det inte att skilja mellan EU:s efterfrågan på råmaterial och kritiska råmaterial som redan ingår i komponenter som importeras till EU. Det har inte gjorts några prognoser för efterfrågan på viss teknik för förnybar energi (såsom geotermisk energi och vattenkraft) eller nät för elöverföring. Kommissionen använder indirekta data i stället för realtidsdata för kriterierna för strategiska råmaterial enligt förordningen om kritiska råmaterial.
Uppgifternas aktualitet	Inaktuella data (t.ex. 2023 års bedömning för 2016–2020).	Inaktuella data (t.ex. 2023 års bedömning för 2016–2020).

positivt

blandad bild

betydande brister har identifierats

Källa: Revisionsrättens analys.

- 28** Vi jämförde också EU:s förteckningar med liknande förteckningar som offentliggjorts av Australien, Indien, Japan, Sydkorea, Storbritannien och USA. Alla material som EU identifierat som relevanta för teknik för förnybar energi fanns med på minst en av dessa förteckningar (*[bilaga V](#)*). Det bör dock noteras att tellurium och indium, som anses vara mycket kritiska för energiomställningen², saknas i de nuvarande EU-förteckningarna, trots att de finns med i förteckningarna för fem respektive sex av de analyserade länderna.
- 29** Såsom konstaterats i studien för kriticitetsbedömning³ och även bekräftats av vår analys i *[tabell 1](#)* finns det problem med vissa data, vilket minskar tillförlitligheten i urvalsprocessen för kritiska råmaterial. När det gäller strategiska råmaterial finns det problem med data och prognoser som, i kombination med metodbrister, skapar samma problem. På det hela taget undergräver de identifierade bristerna båda förteckningarnas tillförlitlighet.
- 30** Vi bedömde också de nya övervakningsbestämmelserna i förordningen om kritiska råmaterial (*[bilaga VI](#)*). Vi konstaterade att de har potential att förbättra tillgången till data. Dessa bestämmelser avhjälper dock inte problemen med handelsdata eller de befintliga begränsningarna i efterfrågeprognoserna, vilket innebär att inte all förnybar teknik och alla tillverkningsbehov omfattas.

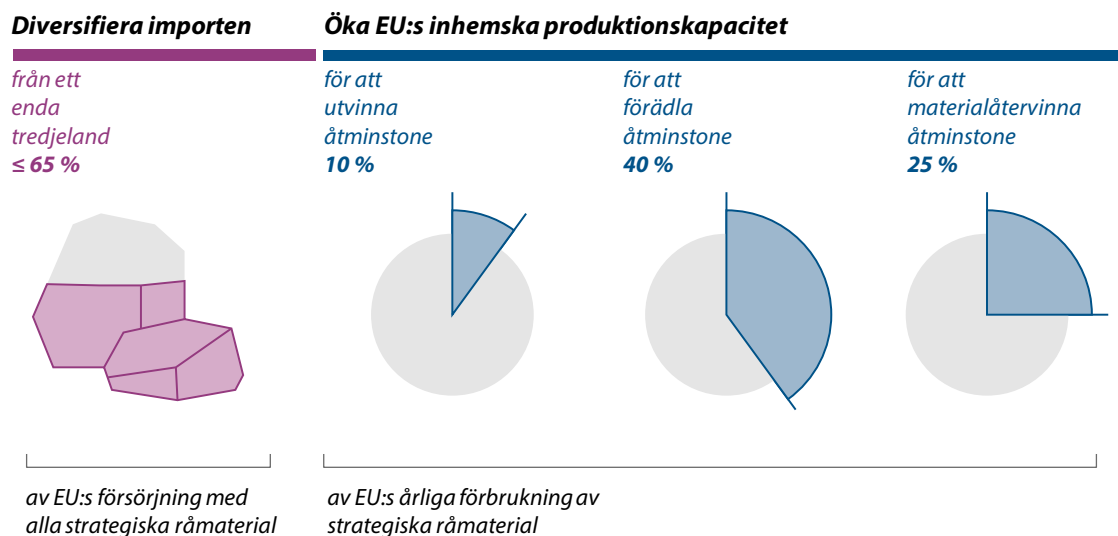
Målen för strategiska råmaterial ger vägledning men saknar motivering

- 31** I förordningen om kritiska råmaterial fastställs icke-bindande mål fram till 2030 (som kallas *riktmärken* i förordningen) för utvinning, förädling, materialåtervinning och diversifiering av importen av strategiska råmaterial (*[figur 4](#)*). Det finns inga mål för de kritiska material som inte klassificeras som strategiska. Våra intervjuer med branschaktörer och vår enkät, som vi skickade till alla medlemsstater, visar att dessa mål välkomnas brett så länge de förblir icke-bindande.

² *[Constructing a ranking of critical materials for the global energy transition](#)*, IRENA.

³ *[Study on the critical raw materials for the EU 2023](#)* – Europeiska unionens publikationsbyrå, kapitel 3.4 "Limitations of the criticality assessments".

Figur 4 | Målen är icke-bindande och har endast fastställts för strategiska råmaterial

Källa: Revisionsrätten.

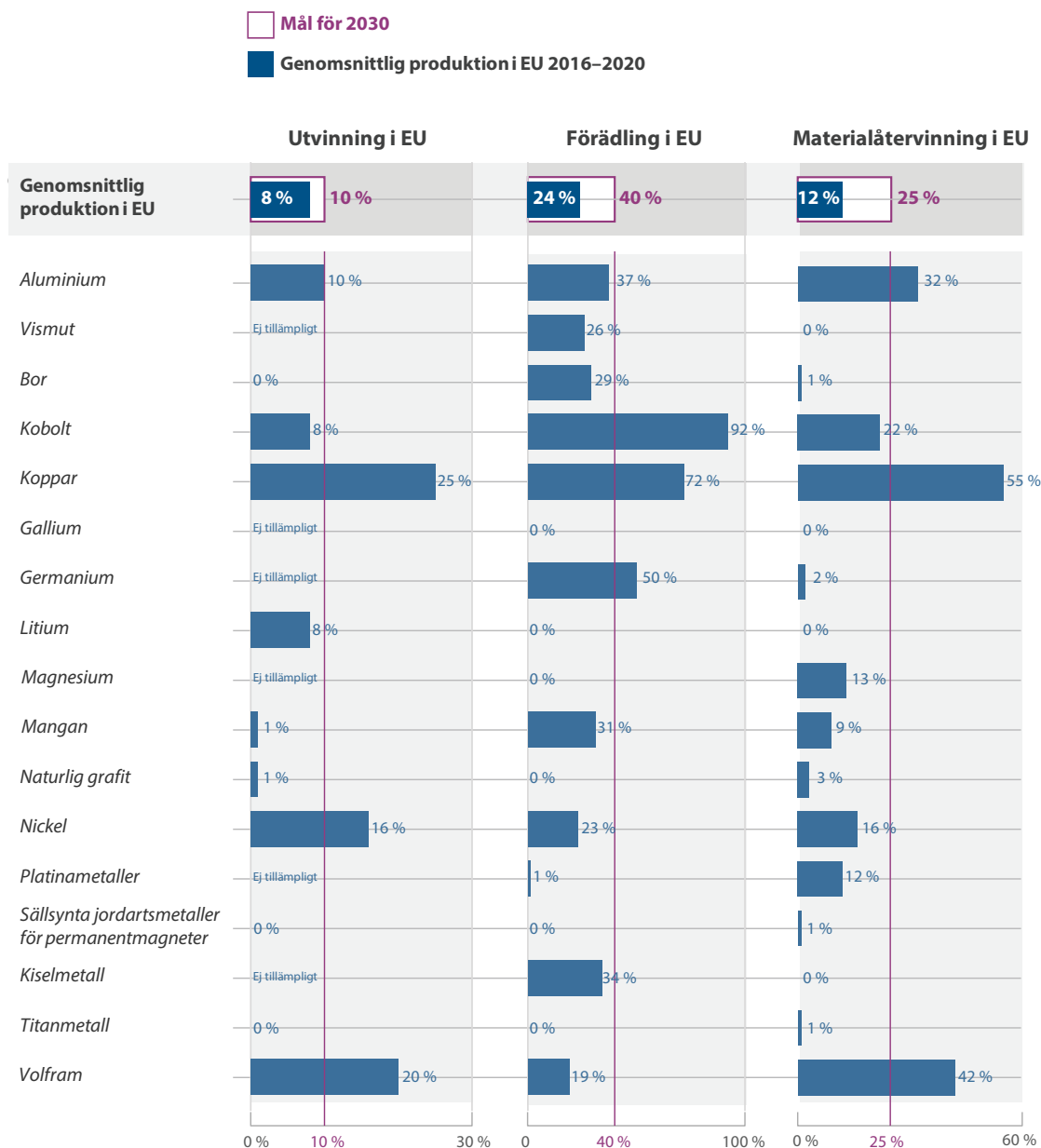
32 Vi bedömde hur målen hade fastställts och konstaterade följande:

- Det finns ingen motivering till hur de mål för diversifiering, utvinning, förädling och materialåtervinning som kommissionen föreslår har fastställts, vare sig i förordningen om kritiska råmaterial, i [konsekvensbedömningen](#) från 2023 eller i något annat offentligt eller internt kommissionsdokument.
- Det finns inga indikationer på hur eller i vilken utsträckning de uppnådda målen bidrar till EU:s mål för förnybar energi, eller hur de förhåller sig till målen i [förordningen om nettonollindustrin](#).
- Den information som fanns tillgänglig när målen fastställdes begränsades av informationsluckor och inaktuella data ([tabell 1](#)).

33 Dessutom mäts de respektive målen fram till 2030 för utvinning, förädling och materialåtervinning som aggregerade mål för alla strategiska råmaterial. Det gör målen mindre meningsfulla i ett större perspektiv, eftersom de kan uppnås utan att nödvändigtvis leda till förbättringar i fråga om enskilda material. Dessutom finns det ingen metod för att vikta varje strategiskt råmaterials bidrag till uppnåendet av målen.

34 Vår analys visar att resonemanget bakom dessa mål inte är tydligt. Vi konstaterade att ett av dessa mål inte var mycket högre än utgångsvärdet. Vi uppskattar att EU:s inhemska gruvdriftskapacitet för alla strategiska råmaterial redan stod för omkring 8 % av EU:s årliga förbrukning vid den tidpunkt då målen fastställdes, vilket ligger nära målet på 10 %. För många enskilda material, såsom naturlig grafit eller sällsynta jordartsmetaller, var EU dock långt ifrån att nå målnivån. När det gäller materialåtervinning uppskattade vi att kapaciteten var omkring 12 % när målet fastställdes, vilket är ungefär halvvägs mot målet på 25 %. När det gäller förädling uppskattade vi kapaciteten till omkring 24 %, vilket också ligger långt från målet på 40 % (*figur 5*).

Figur 5 | Genomsnittlig produktionskapacitet i EU och framsteg mot 2030-målen

"Ej tillämpligt" betyder att det antingen inte finns något sådant stadium, eller att en bedömning av det stadiet inte skulle vara meningsfull enligt kommissionen. De respektive materialen har därför uteslutits från vår beräkning.

Anm.: Den genomsnittliga produktionskapaciteten i EU är den mängd av ett specifikt råmaterial som EU i genomsnitt vanligtvis kan producera årligen med hjälp av sina befintliga industrianläggningar och resurser.

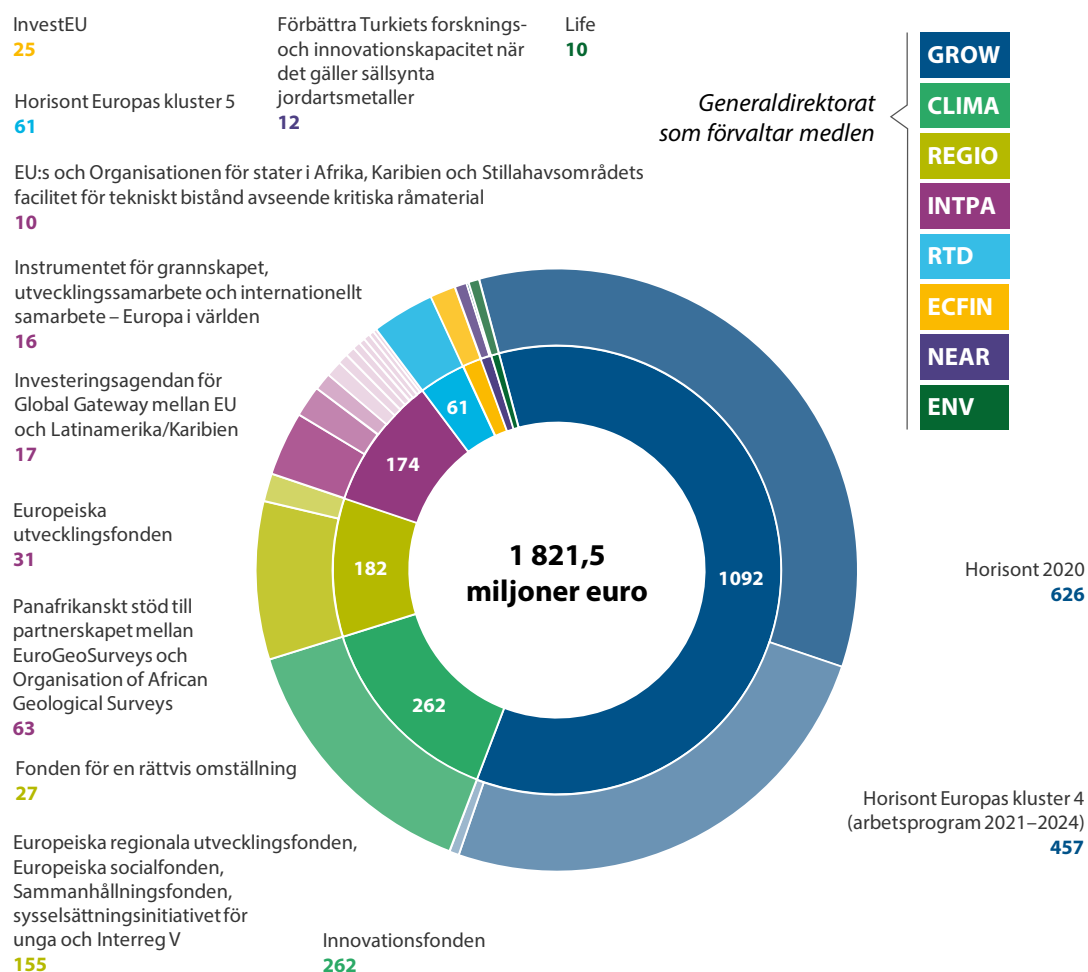
Källa: Revisionsrättens analys, på grundval av uppgifter från kommissionen.

Det är oklart hur EU-finansieringen inverkar på försörjningen av kritiska råmaterial

35 Åtgärder som rör genomförandet av EU:s politik för kritiska råmaterial finansieras genom olika EU-program som särskilt stöder diversifiering av importen, ökar materialåtervinningen och främjar forskning och innovation. Enligt uppgifter från kommissionen anslags över 1,8 miljarder euro till initiativ avseende kritiska råmaterial under perioderna 2014–2020 och 2021–2027. De största bidragen kommer från Horisont 2020 och Horisont Europa, följt av innovations-, sammanhållnings- och utvecklingsfonderna (*figur 6*).

Figur 6 | EU-finansieringen av kritiska råmaterial, och dess förvaltning, är fragmenterad (2014–2027)

(miljoner euro)

Anm.: Tabellen visar åtaganden och betalningar och omfattar inte lån eller garantier. Motsvarande högre belopp användes om båda siffrorna fanns tillgängliga.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

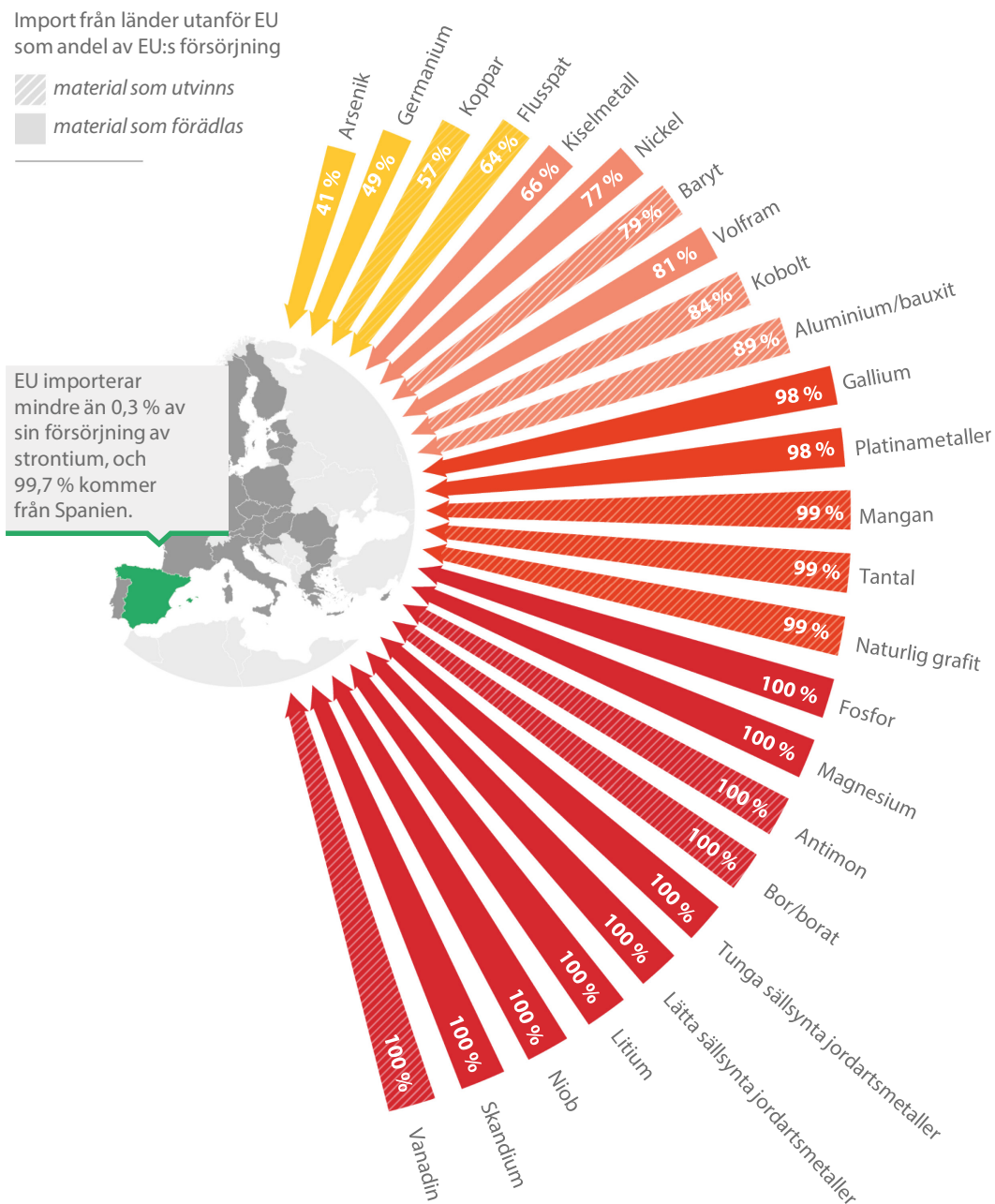
- 36** Informationen om de EU-finansierade initiativen och projekten för kritiska råmaterial är spridd över flera av kommissionens generaldirektorat. Vi konstaterade att det inte finns någon ordentlig spårning av resultaten och att kommissionen inte analyserade initiativens effekter på EU:s försörjning, eftersom kritiska råmaterial inte definieras som en prioritering i den fleråriga budgetramen 2021–2027. EU-medel har till exempel använts för projekt som omfattar hållbar användning av kritiska råmaterial – inbegripet avfallshantering, [avancerade material](#) och substitution. Kommissionen kan dock inte påvisa effekterna av denna finansiering.
- 37** I handlingsplanen från 2020 nämns dessutom uttryckligen de källor som ska användas för genomförandet, nämligen Horisont Europa och Europeiska regionala utvecklingsfonden. Kommissionen kan visa att den använt dessa fonder för att stödja projekt inom ramen för handlingsplanen. Den kan dock inte påvisa vilka effekter denna finansiering har haft på försörjningen av kritiska råmaterial.
- 38** I handlingsplanen från 2020 rekommenderades dessutom att kommissionen, medlemsstaterna och andra berörda parter skulle utveckla en finansieringsmekanism för projekt för kritiska råmaterial utanför EU. I juni 2025 medgav kommissionen dock att användningen av EU-medel för att stödja sådana projekt fortfarande är ”relativt begränsad”, och man vet inte i vilken utsträckning dessa medel kommer att mobilisera privata investeringar i praktiken⁴.

Insatserna för att diversifiera importen har ännu inte gett konkreta resultat

- 39** För de flesta kritiska råmaterial – inklusive de 26 som är relevanta för energiomställningen – är EU beroende av import från länder utanför EU. För tio sådana material är EU helt beroende av import ([figur 7](#)).

⁴ GD Internationella partnerskaps svar av den 2 juni 2025 på ett frågeformulär från revisionsrätten.

Figur 7 | EU är starkt beroende av import av kritiska råmaterial

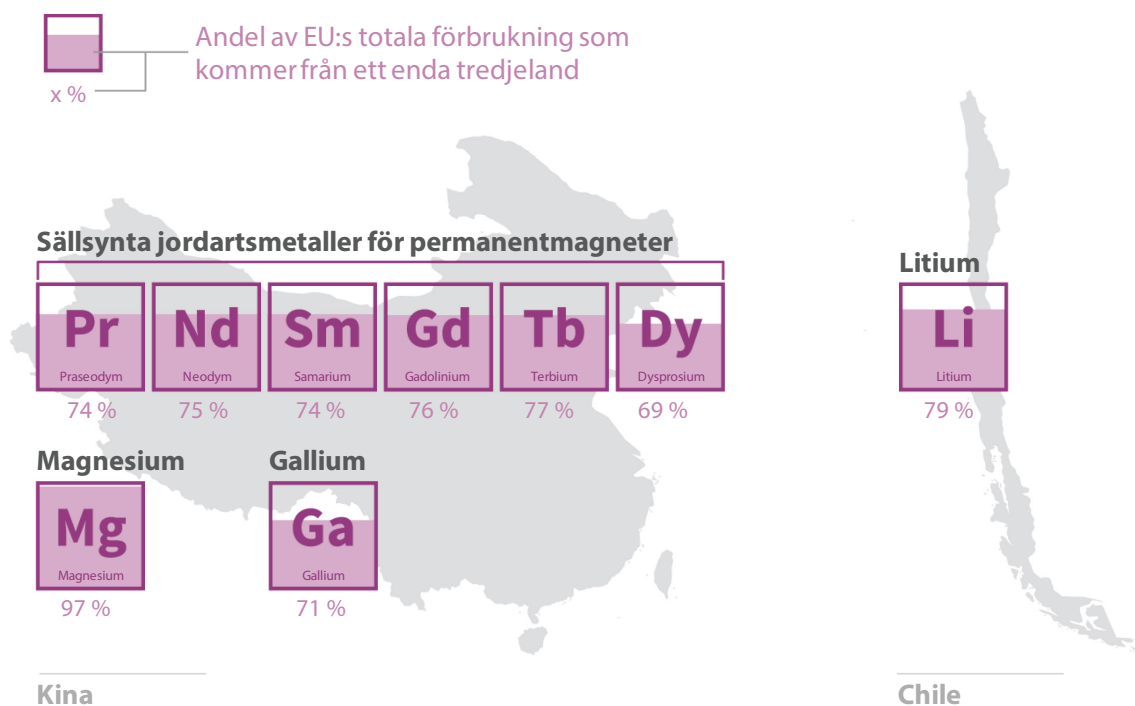

Anm.: Importberoendet mäts i procentandelen kritiska råmaterial som levereras från länder utanför EU, vilket visar hur mycket EU importerar för att tillgodose efterfrågan. Högre värden återspeglar större sårbarhet för externa försörjningsavbrott.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen (2016–2020).

- 40** För att minska riskerna i samband med detta beroende fastställs i förordningen om kritiska råmaterial ett icke-bindande mål som innebär att senast 2030 ska högst 65 % av något av de strategiska råmaterialen, obearbetat eller i något förädlingsstadium, ha sitt ursprung i ett och samma land utanför EU. På utvinningsstadiet (dvs. när det gäller obearbetade strategiska råmaterial) finns det för närvarande ett EU-beroende på över 65 % för bor (Turkiet, 99 %). På förädlingsstadiet gäller detta för fyra strategiska material som är relevanta för energiomställningen: litium (Chile), magnesium, gallium och sällsynta jordartsmetaller (Kina) (*figur 8*).

Figur 8 | EU:s beroende av förädlade strategiska råmaterial från enskilda länder över 65 %

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag från januari 2025.

- 41** Det krävs betydande insatser för att ta itu med EU:s beroende, vilket kräver samarbete med länder utanför EU. Vi bedömde därför hur EU:s viktigaste typer av samarbetsmekanismer med länder utanför EU visade konkreta resultat och ledde till en mer diversifierad import av kritiska råmaterial. Vi tittade på

- frihandelsrelaterade och andra yttre EU-åtgärder,
- strategiska partnerskap med länder utanför EU.

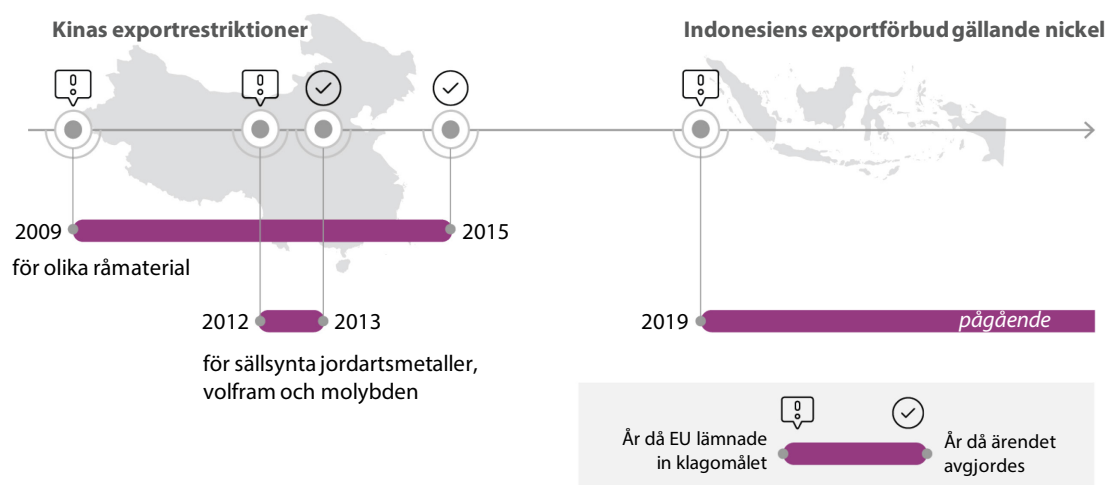
Handelsstörningar begränsar tillgången till kritiska råmaterial, medan det inte kan fastställas vilka effekter EU:s yttre åtgärder har haft på försörjningen

- 42** EU:s efterfrågan på kritiska råmaterial kommer fortsätta att till stor del tillgodoses genom import på kort, medellång och lång sikt. Frihandelsavtal och andra yttre EU-åtgärder, som ger tillgång till dessa material från resursrika länder utanför EU, är därför avgörande för EU:s försörjning. I handlingsplanen från 2020 konstaterades att EU bör stärka sina handelspolitiska verktyg och samarbeta med globala partner för att säkerställa ostörd handel.

Handelsstörningar och geopolitiska utmaningar minskar EU:s tillgång till kritiska råmaterial

- 43** EU:s insatser i fråga om frihandelsavtal och andra yttre åtgärder är särskilt relevanta i ett sammanhang där det globala handelslandskapet har blivit alltmer utmanande och geopolitiska spänningar påverkar EU:s tillgång till kritiska råmaterial. Frihandeln med dessa material har vid flera tillfällen störts av exportrestriktioner (t.ex. exportförbud), vilket äventyrar EU:s försörjningstrygghet. EU har ifrågasatt dessa restriktioner på bilateral nivå och lämnat in klagomål till Världshandelsorganisationen (WTO), se [figur 9](#).

Figur 9 | Exportrestriktioner och EU:s svar

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från WTO och GD Handel och ekonomisk säkerhet.

- 44** I april 2025 förde Kina upp sju sällsynta jordartsmetaller på en [exportkontrollförteckning](#) över varor som omfattas av exportlicenser, vilket bromsade exporten av dessa material. Materialen i fråga spelar en viktig roll vid tillverkningen av permanentmagneter (dvs. magneter som inte är beroende av yttre fält eller ström), vilka används i vindkraftverk och inom många andra industrisektorer. Kommissionen hade redan från början bilaterala kontakter med de kinesiska myndigheterna. I juni 2025 inrättade kommissionen en portal där tillverkningsindustrin kan lämna information om statusen för ansökningsprocessen för exporttillstånd. I brådskande fall vidarebefordrar kommissionen sedan denna information till de kinesiska myndigheterna för skyndsam behandling. Den [europeiska handelskammaren i Kina](#) rapporterade dock att de kinesiska myndigheterna, på grundval av uppgifter från 22 europeiska företag mellan augusti och början av september 2025, endast hade godkänt 19 av 141 tillståndsansökningar, varav 121 "brådskande" ansökningar fortfarande var under behandling. Fram till december 2025 hade EU inte lämnat in något klagomål till WTO.
- 45** Geopolitiska kriser kan också begränsa EU:s försörjning. Kommissionens handelsdata visar till exempel att importen av kritiska råmaterial som är relevanta för teknik för förnybar energi och som kommer från Ukraina minskade från omkring 345 000 ton 2021 till omkring 60 000 ton 2024, till följd av Rysslands invasion av Ukraina.

EU har intensifierat sina yttre åtgärder med anknytning till kritiska råmaterial, men deras effekt när det gäller att stärka EU:s försörjning är oklar

- 46** Under de senaste åren har EU intensifierat sina insatser för att förhandla fram frihandelsavtal med ett antal länder utanför EU som har betydande råmaterialreserver eller förädlingskapacitet. Nyligen ingångna avtal mellan EU och länder som Chile, Mexiko, Nya Zeeland och Storbritannien innehåller särskilda kapitel om energi och råmaterial liksom andra relevanta bestämmelser. Syftet med dessa kapitel är att säkerställa samarbete och skapa lika villkor för handlare och investerare, till exempel genom att begränsa orättvis monopolkontroll över exporten. Kommissionen kan dock inte i nuläget visa att dessa frihandelsavtal har bidragit till att öka försörjningen av kritiska råmaterial till EU.

- 47** Utöver dessa avtal har kommissionen också genomfört andra yttre åtgärder som syftar till att underlätta tillgången till kritiska råmaterial från resursrika länder. Den tog upp denna fråga i nationella fleråriga vägledande planer för länder utanför EU (t.ex. Brasilien och Sydafrika) och regionala planer för andra länder i Afrika, Centralasien och Latinamerika. Det rör sig om icke-bindande planeringsdokument som ska vägleda EU:s samarbete med och finansiering till specifika länder utanför EU. Exempel på andra åtgärder i länder utanför EU är ett avtal om att underlättahållbara investeringar som ingicks med Angola i mars 2024 och förhandlingar (som inleddes i mars 2025) om att ingå ett partnerskap för ren handel och rena investeringar med Sydafrika. De flesta av dessa åtgärder befinner sig antingen i planeringsfasen eller i ett tidigt skede och har hittills gett få specifika resultat kopplade till kritiska råmaterial.
- 48** Under 2023 åtog sig EU och USA också att ingå ett framtida avtal om kritiska mineraler för att stödja relevanta försörjningskedjor. Förhandlingarna pausades 2024. Den 6 december 2024 nådde EU en [politisk överenskommelse](#) med en rad länder som är rika på kritiska råmaterial, nämligen Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay, om partnerskapsavtalet mellan EU och Mercosur. Den omfattar [åtgärder](#) för att sänka EU:s tullar på både kritiska råmaterial och produkter framställda av sådana material, samt åtgärder för att skapa större förutsägbarhet för försörjningskedjorna. I november 2025 hade dock avtalet ännu inte trätt i kraft, eftersom det fortfarande inte hade ratificerats av Mercosurländerna eller EU:s medlemsstater.

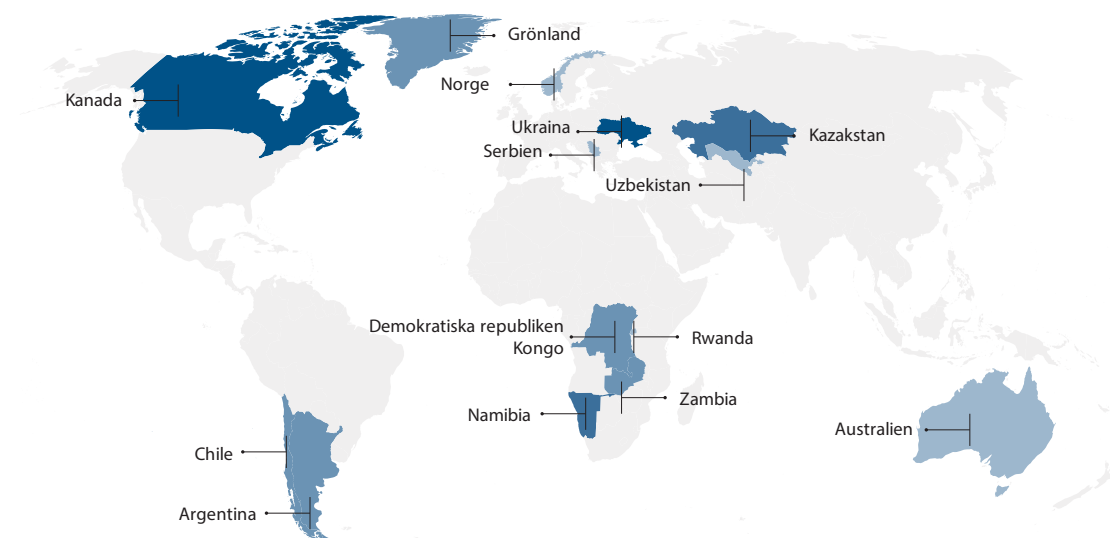
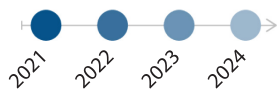
Strategiska partnerskap förbättrar samarbetet, men bidrar i liten utsträckning till en trygg materialförsörjning

- 49** I förordningen om kritiska råmaterial definieras ett strategiskt partnerskap som "ett åtagande mellan unionen och ett tredjeland [om] att öka samarbetet när det gäller värdekedjan för råmaterial, som inrättas genom ett icke-bindande instrument där det fastställs konkreta åtgärder av ömsesidigt intresse"⁵. Redan 2021 hade [handlingsplanen](#) från 2020 lett till att strategiska internationella partnerskap inleddes med Kanada, intresserade länder i Afrika och [EU:s grannskap](#).
- 50** Mellan januari 2021 och juni 2025 ingick EU 14 [strategiska partnerskap](#) om råmaterial (inklusive kritiska och strategiska material) med länder utanför EU ([figur 10](#)), inklusive de som nämns i handlingsplanen (punkt [49](#)).

⁵ Förordning (EU) 2024/1252, artikel 2.

Figur 10 | Partnerskap om strategiska råmaterial mellan EU och länder utanför EU i juni 2025

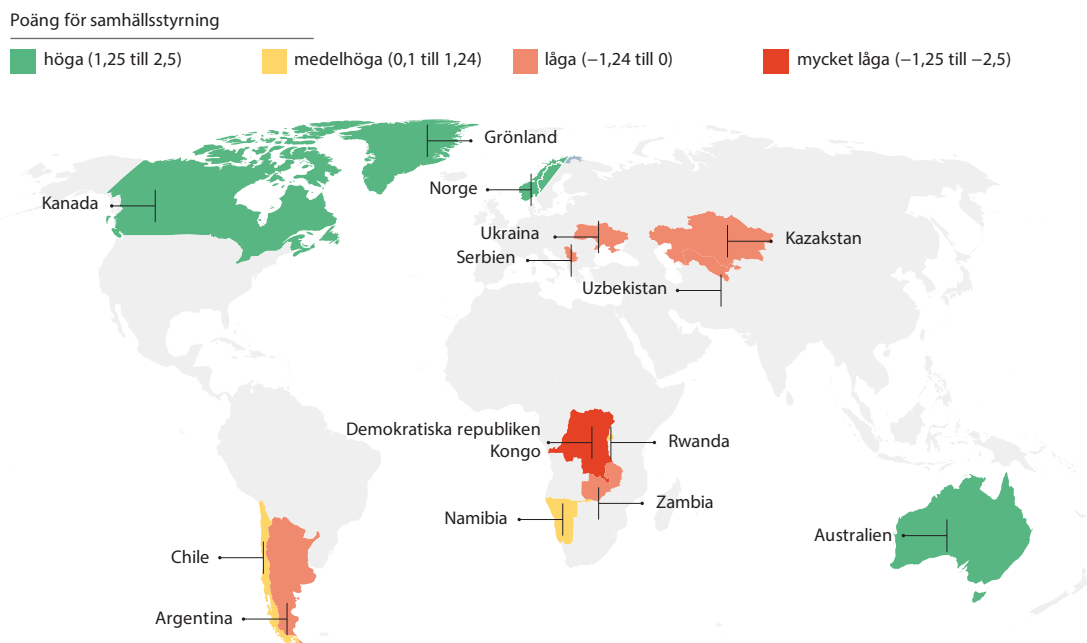
År då partnerskapet inrättades:

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

- 51** Syftet med dessa partnerskap är att utveckla integrerade värdekedjor i stället för att bara utvinna råmaterial. Sju av de 14 partnerskapen är belägna i länder med låga poäng för samhällsstyrning enligt Världsbankens internationella indikatorer för styrning från 2023 ([figur 11](#)). Partnerskapen omfattar arrangemang som ska hantera vissa utmaningar angående samhällsstyrning som påverkar företag som är verksamma i dessa länder. Det finns dock fortfarande risker när det gäller stabiliteten i försörjningen till EU.

Figur 11 | Hälften av partnerskapsländerna har låga poäng för samhällsstyrning

Anm.: Revisionsrättens analys visar ett genomsnitt av dimensionerna "yttrandefrihet och demokratisk kontroll", "politisk stabilitet och frånvaro av våld/terrorism", "de offentliga myndigheternas effektivitet", "rättsstatsprincipen" och "kontroll av korruption".

Källa: Revisionsrätten, på grundval av Världsbankens internationella indikatorer för styrning, 2023.

- 52** På grundval av de 14 strategiska partnerskapen har tolv färdplaner fastställts (i [ruta 1](#) ges ett exempel) medan två fortfarande håller på att utarbetas, trots åtagandet i partnerskapsavtalen om att färdplaner skulle antas inom sex månader från undertecknandet. Färdplanerna omfattar åtgärder för att genomföra partnerskapet, såsom ökat samarbete inom geologiskt undersökningsarbete, forskning och innovation längs värdekedjan, kompetens och utbildning samt främjande av bästa praxis.

Ruta 1

Strategiskt partnerskap mellan EU och Ukraina om råmaterial

Enligt kommissionens informationssystem för råmaterial, [RMIS](#), är Ukraina den tredje största producenten i världen av gallium, den fjärde största av kiselmetall och den femte största av titan. Ukraina har också stora [fyndigheter](#) av litium och betydande mängder grafit, magnesium och tantal, som alla finns med på EU:s förteckningar över kritiska eller strategiska råmaterial och är viktiga för energiomställningen.

Under 2021 undertecknade EU och Ukraina ett samförståndsavtal om att inleda ett strategiskt partnerskap i syfte att diversifiera, stärka och säkra båda parter försörjning av kritiska råmaterial. Sedan dess har två färdplaner antagits (en för 2021–2022 och en för 2023–2024) som omfattar åtgärder såsom utveckling av en nationell geologisk portal, inbegripet digitalisering av värdefulla geologiska rapporter, samt tekniskt bistånd för att utarbeta nödvändig lagstiftning och för att främja investeringsmöjligheter inom den ukrainska sektorn för kritiska råmaterial.

Trots Rysslands krig mot Ukraina har båda parter fortsatt att genomföra det strategiska partnerskapet. De utarbetade och enades om förteckningen över gemensamma verksamheter för den tredje färdplanen för 2025–2026, som godkändes genom skriftväxling mellan EU och de ukrainska myndigheterna. Samtidigt har EU valt ut [grafitfyndigheten i Balakhivka](#) som ett strategiskt projekt 2025.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen och Geological Service for Europe (GSEU).

- 53** Vår analys av färdplanerna visar att endast sex av dem innehåller tidsfrister för genomförandet. Kommissionen övervakar om åtgärderna i färdplanerna genomförs, men bedömer inte deras inverkan på försörjningen av kritiska råmaterial eller på uppnåendet av EU:s mål för strategiska råmaterial. Dessutom bidrar åtgärderna i liten utsträckning till en tryggad materialförsörjning. Tillgängliga handelsdata för råmaterial som är relevanta för energiomställningen från alla 14 strategiska partnerskapsländer visar att importen från dessa länder i själva verket minskade mellan 2020 och 2024 för 13 av de undersökta råmaterialen, medan importen ökade för 13 andra råmaterial och var oförändrad för ett ([figur 12](#)).

Figur 12 | Utvecklingen av importen av råmaterial från länder med strategiska partnerskap

Material	Import 2020 (ton)	Import 2024 (ton)	Förändring (%)
Flusspat	26 932,6	5,3	–100 %
Strontium	0,2	0,0	–98 %
Cerium	4,8	0,1	–97 %
Magnesium	64,5	1,9	–97 %
Baryter	12 807,0	3 007,7	–77 %
Rodium	0,009	0,003	–67 %
Kobolt	16 172,3	5 572,5	–66 %
Grafit	24 576,8	16 326,0	–34 %
Litium	15 315,3	12 527,8	–18 %
Kiselmetall	189 247,2	167 008,2	–12 %
Borat	2 795,3	2 652,4	–5 %
Vanadin	100,5	95,6	–5 %
Nickel	209 353,8	206 424,3	–1 %
Iridium	0,001	0,001	0 %
Koppar	1 563 407,7	1 680 231,3	7 %
Mangan	563 543,3	609 375,8	8 %
Germanium	1 057,9	1 390,0	31 %
Niob	2 577,2	4 134,6	60 %
Volfram	123,3	313,7	154 %
Gallium	1,2	3,5	192 %
Antimon	15,4	52,0	237 %
Platina	0,1	0,5	529 %
Palladium	0,1	0,8	715 %
Aluminium	29 300,5	416 727,2	1 322 %
Dysprosium	0,03	33,8	124 941 %
Fosforit	6,1	7 743,4	127 321 %
Fosfor	0,02	53 008,8	252 422 948 %

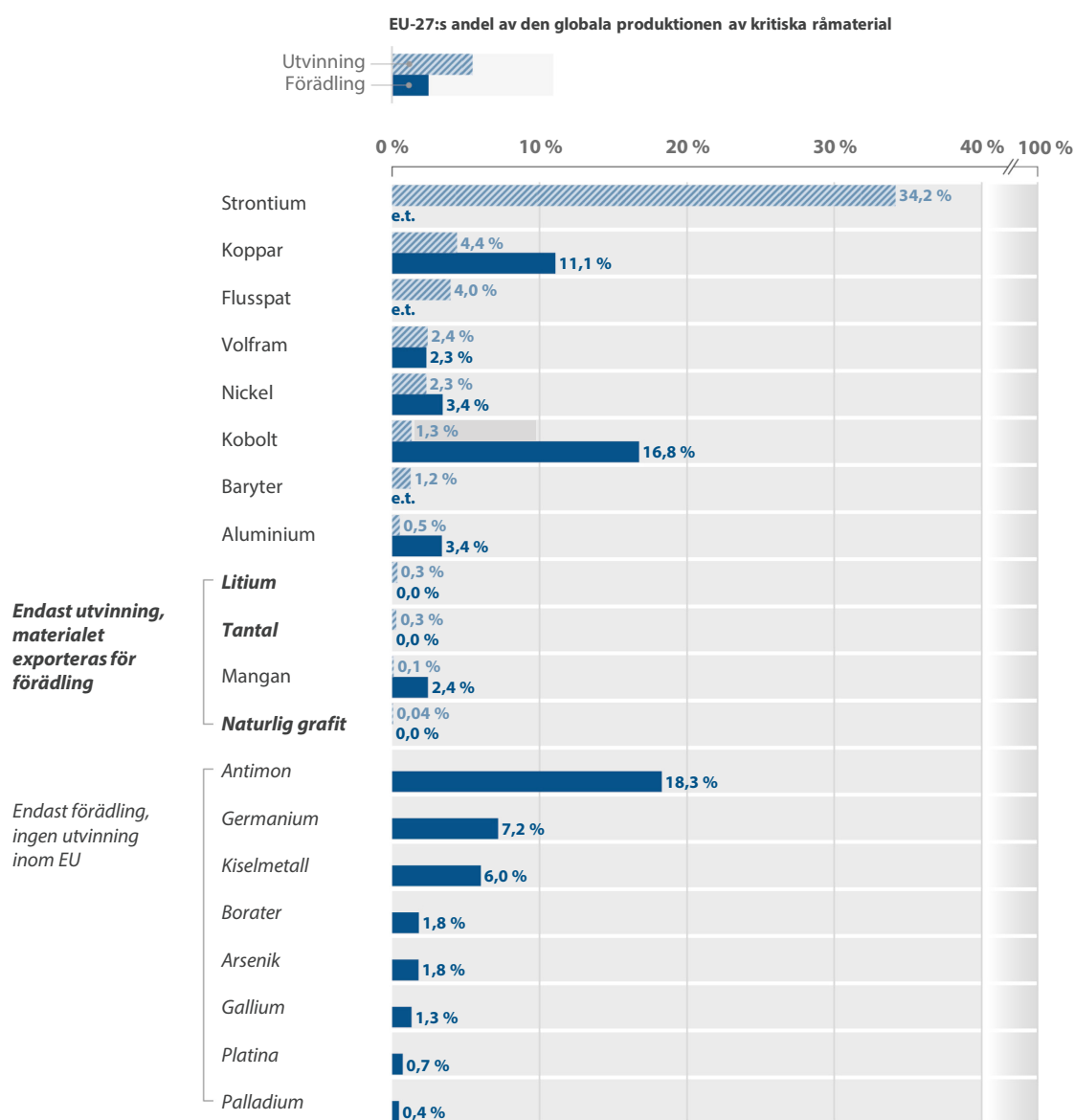
Anm.: Ingen import av arsenik, praseodym eller skandium från partnerländerna registrerades under 2020, och dessa material uteslöts därför från ytterligare analys.

Källa: Revisionsrättens analys, på grundval av uppgifter från [Comext](#).

Ekonomiska, rättsliga och administrativa flaskhalsar hindrar utvecklingen av den inhemska produktionen

54 Produktionen av kritiska råmaterial omfattar utvinning och förädling av material, eftersom de flesta av dem inte kan användas i sin naturliga form. EU producerar endast vissa råmineraler och metaller, och volymen är liten jämfört med den globala produktionen (*figur 13*).

Figur 13 | EU producerar endast vissa råmineraler och metaller

Anm.: Siffran visar EU:s andel av utvinningen och förädlingen av kritiska råmaterial i förhållande till den globala produktionen – genomsnitt 2016–2020 (> 0 %).

Källa: Revisionsrättens analys, på grundval av uppgifter från GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, januari 2025.

55 För att förbättra EU:s produktionssituation fastställs i förordningen om kritiska råmaterial icke-bindande mål för inhemsk utvinning och förädling. Senast 2030 ska minst 10 % (sett till utvinning) och minst 40 % (sett till förädling) av EU:s förbrukning av strategiska råmaterial komma från inhemska källor.

56 Vi bedömde om EU:s initiativ framgångsrikt hade främjat den inhemska produktionen av kritiska råmaterial i Europa. Vi undersökte särskilt om de på ett ändamålsenligt sätt tog itu med de flaskhalsar som främst anses hindra framstegen, nämligen följande:

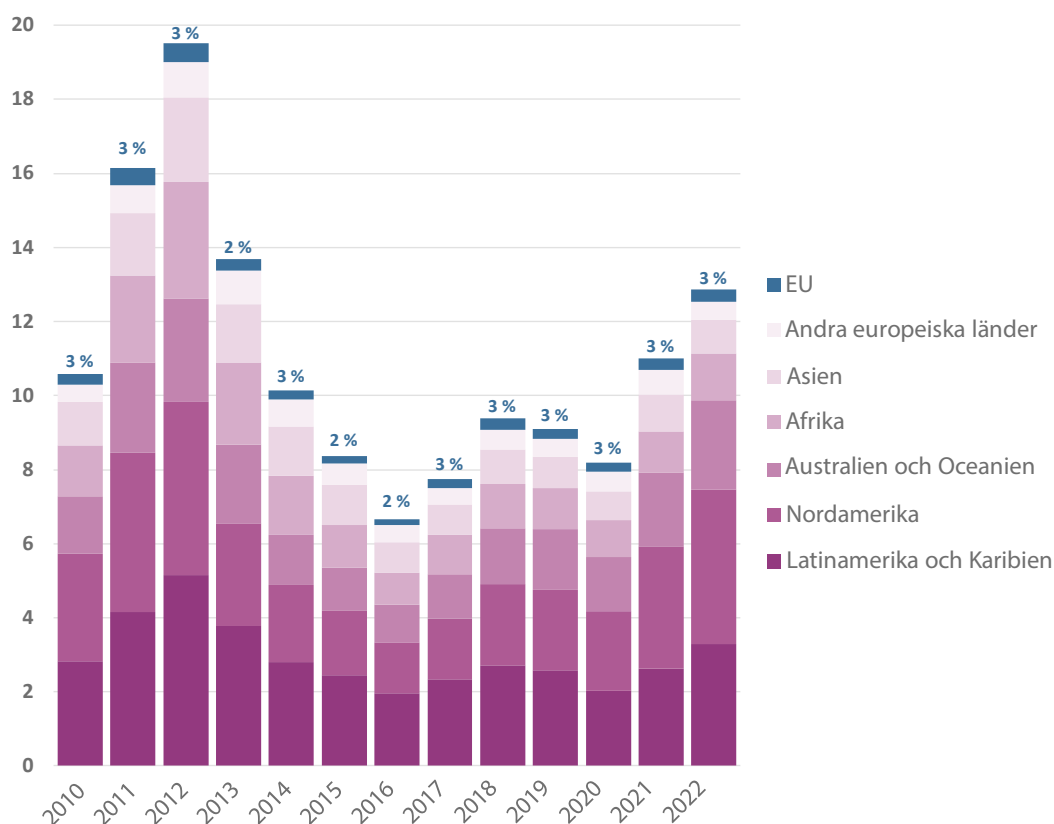
- Brist på undersökningsarbete.
- Brist på teknik och anläggningar.
- Brist på finansiering.
- Långdragna tillståndsförfaranden.

Undersökningsarbetet är underutvecklat och riskfyllt

57 Det behövs en tydlig förståelse av den geologiska situationen för att man ska kunna avgöra om och var kritiska råmaterial kan utvinnas. I många EU-regioner är det "allmänna undersökningsarbetet" underutvecklat, och ytterligare insatser krävs för en korrekt bedömning av potentiella fyndigheters förekomst, kvalitet och kvantitet. I 2023 års [konsekvensbedömning](#) av förordningen om kritiska råmaterial konstaterades att medlemsstaternas brist på investeringar i allmänt undersökningsarbete under de senaste årtiondena (omkring 2 % till 3 % av de globala utgifterna för undersökningsarbete) har lett till bristande kunskap om EU:s verkliga potential för kritiska råmaterial, se [figur 14](#).

Figur 14 | Globala utgifter för undersökningsarbete 2010–2022*

Budget för undersökningsarbete (miljarder euro)

* Uppgifterna omfattar utgifter för guld, silver, basmetaller (koppar, nickel, zink och bly), kobolt, litium, molybden, platinametaller, diamanter, triuranoktoxid, sällsynta jordartsmetaller, kaliumkarbonat och fosfat.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

58 EU har gjort ansträngningar för att förbättra och harmonisera alleuropeiska geologiska data. [EuroGeoSurveys](#) – en paraplyorganisation för 37 europeiska organisationer för geologiska undersökningar – arbetar till exempel för en alleuropeisk öppen tillgång till datainfrastruktur, geologiska data och kartor. [Geological service for Europe \(GSEU\)](#), som samordnas av EuroGeoSurveys, är ett projekt som har fått nästan 20 miljoner euro i EU-stöd genom Horisont-programmen.

59 Enligt förordningen om kritiska råmaterial ska medlemsstaterna upprätta nationella program för undersökningsarbete senast den 24 maj 2025 och underrätta kommissionen om dem. Dessa program är avsedda att hjälpa medlemsstaterna att upptäcka nya fyndigheter av kritiska råmaterial, förbättra kartläggningen och konsolidera uppgifterna i en gemensam databas på EU-nivå. Detta har potential att förbättra de geologiska undersökningarna i hela EU. Sex månader efter tidsfristen hade dock sex medlemsstater fortfarande inte underrättat kommissionen om sina nationella program.

- 60** När potentiella resurser har identifierats genomför specialiserade företag ”riktat undersökningsarbete” för att bedöma gruvdriftsprojekts genomförbarhet. Detta kräver tidigare erfarenhet och medför höga kostnader och höga risker, eftersom endast en bråkdel av de riktade undersökningarna leder till framgångsrika gruvdriftsprojekt⁶. Denna kvot uppskattas ofta till cirka **1 på 1 000**.

Förädlingen påverkas av brist på teknik och ett krympande antal anläggningar inom EU

- 61** För att omvandla ett råmaterial från malmer, mineral, växtprodukter eller avfall krävs särskild teknik och kompetens. Exempelvis är förädling av sällsynta jordartsmetaller en av de mest komplexa utmaningarna inom modern metallurgi, och under de senaste årtiondena har Kina blivit **teknikledande** inom denna sektor⁷. För närvarande sker 100 % av förädlingen av sällsynta jordartsmetaller utanför EU (**figur 7**), främst i Kina.
- 62** Förordningen om kritiska råmaterial innehåller en hög ambition om att 40 % av de strategiska råmaterialen ska förädlas inom EU senast 2030. EU verkar vara långt ifrån att nå denna nivå (**figur 5**) och de flesta kritiska råmaterial förädlas till stor del utanför EU. I själva verket håller EU:s förädlingskapacitet i nuläget på att avvecklas. Det är osäkert om den kommer att kunna återhämta sig, vilket konstaterades i 2023 års **konsekvensbedömning** av förordningen om kritiska råmaterial. Vår analys av uppgifter från World Mining Data visar till exempel att EU-27 förlorade omkring hälften av sin kapacitet för förädling av primärt aluminium under perioden 2019–2023.
- 63** Höga energikostnader är en av de **viktigaste faktorerna** som påverkar konkurrenskraften inom energiintensiva verksamheter⁸ som **smältning och förädling**. Elkostnaderna är till exempel i genomsnitt **högre i EU** än i andra regioner i världen.

⁶ Kommissionens konsekvensbedömning som åtföljer förslaget till förordning om kritiska råmaterial, SWD(2023) 161 final, *Textbox 4: Stages of the critical raw materials value chain*.

⁷ Ismail, N.A. och Said, S.N.A. ”Patent landscape analysis of rare-earth extraction: innovations, challenges, and geopolitical implications”, *Chemical Monthly* 156, s. 811–835 (2025).

⁸ Draghi, M. (2024). *The future of European competitiveness – Part B, In-depth analysis and recommendations*, s. 92.

- 64** Våren 2025 utfärdade kommissionen den [europeiska handlingsplanen för stål och metaller, given för en ren industri](#) och [handlingsplanen för överkomliga energipriser](#). I dessa initiativ aviserades en rad åtgärder för att stärka EU:s konkurrenskraft inom en rad olika sektorer (inklusive kritiska råmaterial), och de höga energikostnaderna togs också upp. Det är för tidigt att bedöma hur eller i vilken utsträckning dessa initiativ kommer att bidra till att förbättra situationen när det gäller förädling av kritiska råmaterial i EU.

Finansieringen av undersökningsarbete, gruvdrift och förädling av kritiska råmaterial har precis kommit igång

- 65** I EU görs få investeringar i undersökningsarbete på ett tidigt stadium (punkt [60](#)). I handlingsplanen från 2020 betonades redan att bristen på incitament och finansiering för undersökningsarbete utgjorde ett hinder för att få igång nya projekt avseende kritiska råmaterial. I 2023 års [konsekvensbedömning](#) av förordningen om kritiska råmaterial konstaterades att de flesta företag som utför undersökningsarbete i Europa är baserade utanför EU, och de flesta finansinstitut undviker att finansiera projekt som rör undersökningsarbete på grund av de höga riskerna (punkt [60](#)).
- 66** Finansieringssektorn ansåg också att finansieringen av gruvdrift och integrerade projekt (både gruvdrift och förädling) var förenad med hög risk. Berörda parter identifierade ett antal faktorer som påverkar bankmässigheten: heterogeniteten hos kritiska råmaterial, miljömässiga och sociala aspekter, energipriser, prisvolatilitet och långa tidsramar för projekten. För att finansiera förädlingsprojekt skulle det dessutom krävas en stabil och trygg försörjning av kritiska råmaterial – något som för närvarande inte är fallet för ett antal av dem⁹. EU:s insatser riskerar därför att fastna i en ond cirkel eftersom bristande försörjning hindrar utvecklingen av förädlingsprojekt, vilket i sin tur minskar drivkraften för att trygga försörjningen.

⁹ Kommissionens konsekvensbedömning som åtföljer förslaget till förordning om kritiska råmaterial, COM(2023) 160 final, s. 184–185.

- 67** Investeringar är avgörande för att finansiera verksamhet som rör kritiska råmaterial. Nyligen har europeiska offentliga banker som EIB och EBRD ökat sitt stöd till investeringar i undersökningsarbete, gruvdrift och förädling av kritiska råmaterial. Som en del av det EU-medfinansierade projektet **JUMP** lanserade EBRD och EU ett **gemensamt instrument** på 50 miljoner euro för att tillhandahålla kapitalinvesteringar för undersökningsarbete. Med EIB-gruppens nya strategiska initiativ för kritiska råmaterial som lanserades i mars 2025 har EIB som mål att – med en årlig budget på 2 miljarder euro – finansiera projekt längs hela värdekedjan för kritiska råmaterial och bidra till målen i förordningen om kritiska råmaterial.
- 68** För att underlätta investeringar i kritiska råmaterial **åtog sig** kommissionen att ta fram kriterier för hållbar finansiering för gruvdrifts-, utvinnings- och förädlingssektorerna genom delegerade akter om taxonomin senast i slutet av 2021. Fyra år senare har detta ännu inte gjorts. I april 2025 mottog kommissionen ett **förslag** från arbetsgruppen i fråga om att uppdatera EU-taxonomin så att den omfattar gruvdrift och raffinering av vissa kritiska råmaterial: litium, nickel och koppar. Å andra sidan skulle enligt EIB mycket restriktiva kriterier för hållbar finansiering kunna ha en negativ inverkan på stödberättigandet för projekt inom kritiska råmaterial och hindra finansieringen av sådana projekt.
- 69** Utöver dessa insatser för att stimulera privata investeringar har flera nationella initiativ för att använda offentlig finansiering till att stödja undersökningsarbete, gruvdrift och förädling också inletts på senare tid, se **ruta 2**.

Ruta 2

Nationella insatser för att stödja verksamhet som rör kritiska råmaterial

År 2024 inrättade den statsägda tyska utvecklingsbanken KfW en **fond för kritiska råmaterial på 1 miljard euro** för regeringens räkning för att stödja en hållbar försörjning av kritiska råmaterial till den tyska ekonomin. Varje projekt skulle få mellan **50 miljoner och 150 miljoner euro**. Översynen av de första projekten med avseende på tillbörlig aktsamhet inleddes i juli 2025.

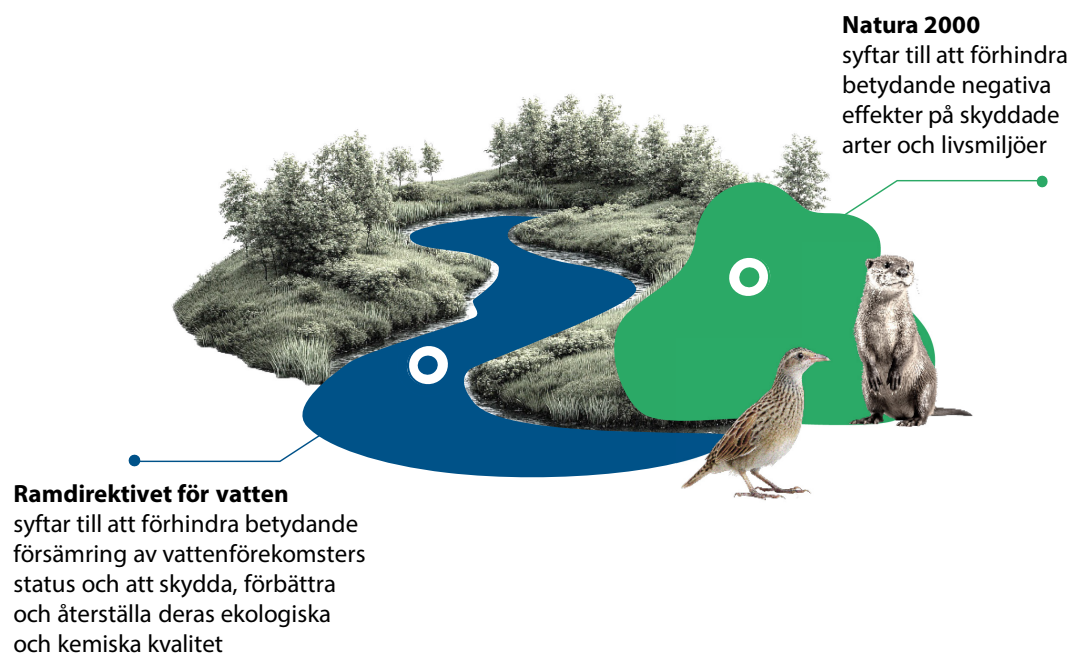
Andra medlemsstater, t.ex. **Frankrike** och **Italien**, har också planerat att, eller redan börjat, inrätta nationella råmaterialfonder.

Källa: Revisionsrätten.

Långdragna och komplexa tillståndsförfaranden utgör en flaskhals för gruvdrift i EU

- 70** Redan 2008 noterades inom [råvaruinitiativet](#) att det var mycket svårt att snabbt föra över nya projekt för kritiska råmaterial till det operativa stadiet, främst på grund av att nationella tillståndsförfaranden kunde ta lång tid. Senare drogs slutsatsen i 2023 års [konsekvensbedömning](#) av förordningen om kritiska råmaterial att tillståndsförfarandena var oförutsägbara och fragmenterade. Den tid det tog att erhålla ett gruvdriftstillstånd varierade mellan tre månader och tre år. I några extrema fall i Finland och Portugal kunde förfarandet pågå i upp till fyra år. Förseningar till följd av överklaganden av beviljade tillstånd visade sig också vara en betydande flaskhals.
- 71** Vår enkät visar att nästan hälften av medlemsstaterna identifierade miljömässiga och sociala hänsyn (såsom föroreningar och effekten ”inte på min bakgård”) som de främsta hindren för ökad inhemsk utvinning. Sex medlemsstater har angett att flaskhalsar uppstår både på grund av otillräcklig administrativ kapacitet inom den offentliga sektorn (t.ex. för att bevilja gruvdrifts- och utvinningstillstånd) och på grund av naturskyddsbestämmelser – särskilt inom ramen för ramdirektivet för vatten och Natura 2000-direktiven.
- 72** Under 2011 utfärdade kommissionen [vägledning](#) om icke-energirelaterad mineralutvinning och Natura 2000 för att underlätta situationen, och kompletterade den med [fallstudier](#) 2019. Det finns ingen sådan specifik vägledning från kommissionen när det gäller ramdirektivet för vatten.
- 73** I [konsekvensbedömningen](#) av förordningen om kritiska råmaterial medgavs att både ramdirektivet för vatten och Natura 2000-direktiven förlängde löptiden för de flesta av de råmaterialrelaterade gruvdriftsprojekten, särskilt eftersom lagstiftningen i allmänhet kräver en miljökonsekvensbedömning innan projektstillstånd kan beviljas ([figur 15](#)). Denna bedömning tog i genomsnitt ett år (för alla projekt inom tillämpningsområdet, inklusive projekt för kritiska råmaterial) men med en variation mellan fem och 27 månader.

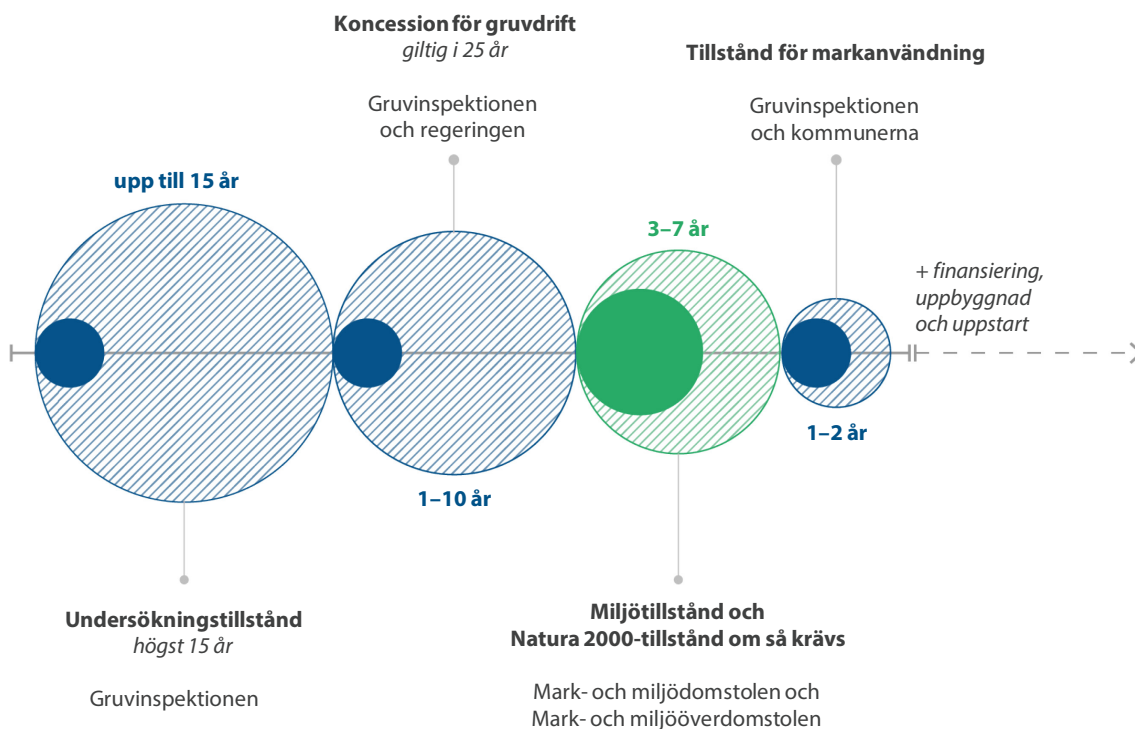
Figur 15 | En miljökonsekvensbedömning krävs för att få tillstånd

Källa: Revisionsrätten.

- 74** En studie från 2023 visade att den genomsnittliga leddiden för en gruva från upptäckt till produktion var 15,7 år (för 127 gruvor som bedömdes världen över under åren 2002–2023). Spanien var det enda EU-land som ingick i studien, med ett genomsnitt på 15 år. Sammantaget uppskattas det att tidshorisonten innan ett nytt gruvdriftsprojekt kan vara i drift i EU vanligtvis är mellan 10 och 15 år, men det kan också ta upp till 20 år. Exemplet i figur 16 visar den komplexa processen för att öppna en gruva i Sverige, från undersökningsarbetet till produktionsstadiet, vilket visar att denna process kan ta ännu längre tid.

Figur 16 | Det kan ta över 30 år att öppna en gruva i Sverige

Källa: Revisionsrätten, på grundval av Svemin, 2025.

- 75** För att effektivisera processen skulle medlemsländerna enligt förordningen om kritiska råmaterial ha inrättat nationella gemensamma kontaktpunkter senast i februari 2025. Gemensamma kontaktpunkter skulle ansvara för både ansökningar om gruvdriftsprojekt och tillstånd. I november 2025 hade dock **endast 16 av de 27 medlemsstaterna** inrättat dessa gemensamma kontaktpunkter.

Potentialen i hållbar resursförvaltning utnyttjas inte fullt ut

76 En hållbar användning av resurser kan spela en viktig roll för att minska beroendet av primära kritiska råmaterial och undanröja kvarstående hinder för konkurrenskraften hos EU:s materialåtervinningsindustri.

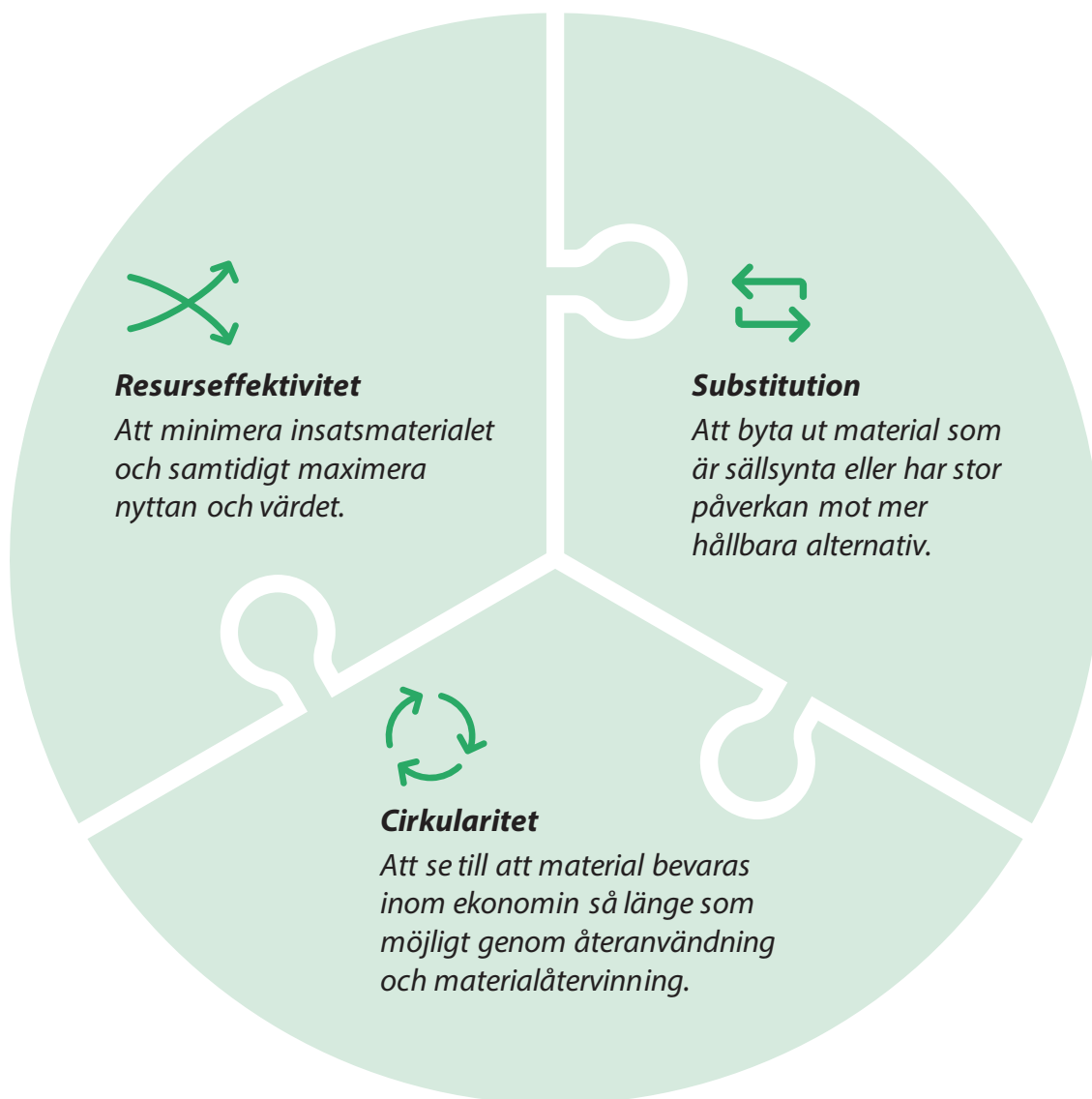
77 Vi bedömde huruvida

- EU:s politik omfattar alla aspekter av resursförvaltning för kritiska råmaterial,
- EU:s materialåtervinningsmål ger incitament till materialåtervinning av kritiska råmaterial,
- EU:s initiativ på ett ändamålsenligt sätt undanröjer marknadshinder för konkurrenskraften när det gäller materialåtervinning av kritiska råmaterial.

Substitution av kritiska råmaterial omfattas inte i tillräcklig utsträckning av EU-lagstiftningen, och de nationella planerna för cirkularitet kommer sannolikt att försenas

78 Hållbar resursförvaltning kan minska den europeiska tillverkningsindustrins efterfrågan på kritiska råmaterial genom att optimera hur de används under hela sin livscykel. *Figur 17* visar de viktigaste aspekterna av detta koncept, inbegripet resurseffektivitet, substitution och cirkularitet.

Figur 17 | Viktiga aspekter av hållbar resursförvaltning

Källa: Revisionsrätten.

- 79** Ett av de viktigaste målen i förordningen om kritiska råmaterial är att förbättra cirkulariteten för kritiska råmaterial och komplettera befintlig lagstiftning om behandling av råmaterial, såsom ramdirektivet om avfall, direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, förordningen om transport av avfall och EU:s batteriförordning.

- 80** Genom att införa ett icke-bindande materialåtervinningsmål på 25 % och en rad åtgärder för att förbättra metoderna för materialåtervinning, substitution och resurseffektivitet i förordningen inrättade kommissionen en ram som omfattar de olika aspekterna av hållbar resursförvaltning. Den viktigaste åtgärden kräver att medlemsstaterna upprättar nationella planer för cirkularitet. Tidsfristen på två år för dessa planer träder i kraft när kommissionen har antagit genomförandeakter, där man ska specificera en förteckning över produkter, komponenter och avfallsflöden med betydande potential för återvinning av kritiska råmaterial. Dessa akter skulle ursprungligen ha antagits senast den 24 maj 2025. Men på grund av förseningar hade dessa akter ännu inte antagits i november 2025, vilket kan leda till att utarbetandet och genomförandet av planerna skjuts upp.
- 81** [Förordningen om nettonollindustrin](#) syftar, tillsammans med förordningen om kritiska råmaterial, till att stabilisera försörjningskedjan för förnybar energi genom att stärka EU:s tillverkning ([bilaga I](#)), men den behandlar inte substitution av kritiska råmaterial. Detta utelämnande är värt att notera eftersom det påverkar det segment i försörjningskedjan där substitution av kritiska råvaror behövs mest och där tillverkningsindustrin undersöker lösningar ([ruta 3](#)).

Ruta 3

Exempel på substitution av kritiska råmaterial

EU:s industri undersöker alternativ för substitution av kritiska råmaterial. Till exempel kan bauxit som används i solpaneler ersättas med icke-kritiska råmaterial som stål, kolfiber och polymerer. Om en substitution av kritiska råmaterial inte är tekniskt eller ekonomiskt genomförbar kan det också vara ett alternativ att ändra själva tekniken. Vindkraftverk skulle till exempel kunna övergå från att använda permanentmagnet-generatorer till konstruktioner som använder färre eller inga magneter.

Källa: Taylor, N., Kuzov, T., Chatzipanagi, A., Carrara, S., Jakimow, M. m.fl., [Deep dive on critical raw materials for solar photovoltaics in the EU](#), 2025 och Righetti, E. och Rizos, V., [CEPS in-depth analysis: Reducing supply risks for critical raw materials](#), 2024.

Det finns inga EU-mål för att uppmuntra materialåtervinning av alla kritiska råmaterial

82 Materialåtervinningsmål för kritiska råmaterial ingår i ett antal olika EU-rättsakter (figur 18).

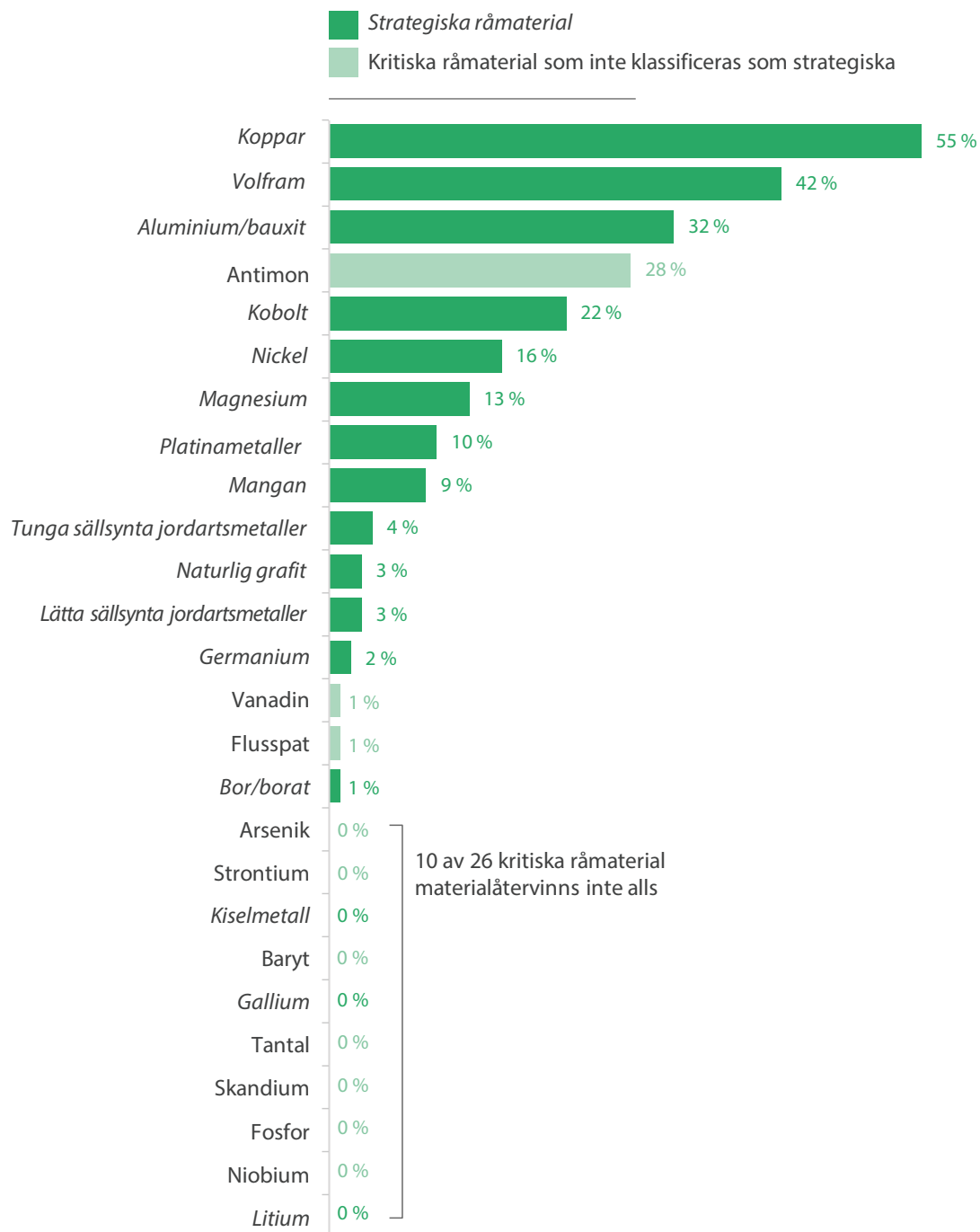
Figur 18 | EU:s lapptäckte av mål för materialåtervinning, återvinning och insamling av avfall

Förordning/strategi (tidsfrist)	Material/avfall	Materialspecifika mål		Allmänt mål för strategiska råmaterial	Allmänna mål för materialåtervinning och insamling av avfall		
Förordningen om kritiska råmaterial (2030)	Strategiska råmaterial			✓			
Batteriförordningen (2026, 2028, 2031, 2032)	Kobolt, litium, nickel, koppar (endast återvinningsmål)						
	Litiumjonbatterier nickelkadmiumbatterier				✓		
Direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (från augusti 2018 och framåt – årligen)	Hushållsapparater, it och telekommunikation, solcellspaneler					✓	✓
Ramdirektivet om avfall (2025, 2030, 2035)	Kommunalt avfall						✓
		Återvinning av material	Material-återvunnet innehåll i nya batterier	Kretslopps-baserad konsumtion	Material-återvinnings-grad	Avfalls-insamling	Förberedelse för åter-användning och material-återvinning

Källa: Revisionsrätten, på grundval av EU-lagstiftning.

83 I förordningen om kritiska råmaterial fastställs ett icke-bindande mål om att minst 25 % av EU:s förbrukning av strategiska råmaterial ska komma från materialåtervunna källor senast 2030. De senaste tillgängliga uppgifterna visar att den genomsnittliga ingående materialåtervinningsgraden i slutet av livscykeln för många kritiska råmaterial ligger kvar under den nivån. Av de 26 material som behövs för energiomställningen (figur 3) har sju en materialåtervinningsgrad på mellan 1 % och 5 % och tio (inklusive litium, gallium och kiselmetall) materialåtervinns inte alls (figur 19).

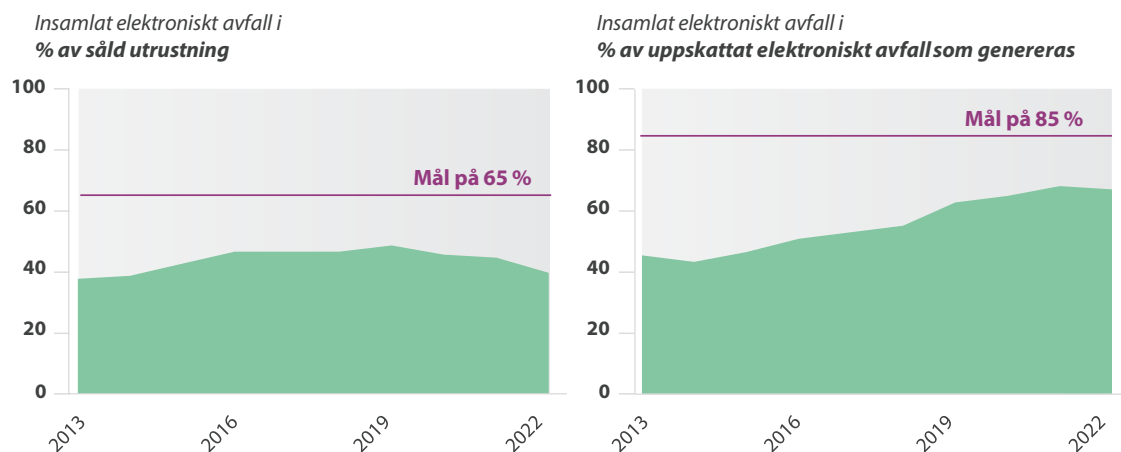
Figur 19 | EU: Låga materialåtervinningsgrader för kritiska och strategiska råmaterial

Källa: Revisionsrätten, på grundval av GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, *Study on the critical raw materials for the EU 2023* (bilaga 11).

- 84** Genom [batteriförordningen](#) infördes bindande och materialspecifika mål för materialåtervinning av vissa kritiska råmaterial (t.ex. kobolt, koppar, litium och nickel). Där fastställdes också mål för materialåtervunnet innehåll för olika typer av batterier som innehåller dessa material. Dessa mål ska uppnås mellan 2026 och 2032. I vår särskilda rapport om [EU:s industripolitik för batterier](#) konstaterades att de sekundära råmaterialkällorna för batterier, särskilt materialåtervinning av uttjänta batterier, fortfarande är begränsade.
- 85** I en tidigare [översikt om EU:s åtgärder och utmaningar när det gäller elektroniska avfall](#) noterade vi att elektroniskt avfall innehåller stora mängder kritiska råmaterial. Trots att den mängd som produceras av denna typ av avfall nu är större än någonsin tidigare ligger insamlingsnivåerna fortfarande långt under de mål som fastställs i direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter ([figur 20](#)). Till följd av detta går de kritiska råmaterialen i sådant avfall förlorade för EU:s ekonomi. För att öka insamlingsnivån utfärdade kommissionen [rekommendationer](#) till medlemsstaterna. Under 2024 inledde kommissionen också [överträdelseförfaranden](#) mot 24 medlemsstater för underlåtenhet att uppfylla målen för insamling och materialåtervinning enligt direktivet.

Figur 20 | EU uppfyller inte insamlingsmålen

Källa: Revisionsrätten, på grundval av [rapporten från WEEE-forumet](#) – figur 3.3, 2025.

86 De EU-mål som avses ovan (punkterna 82–85) främjar inte materialåtervinning av specifika kritiska råmaterial på ett ändamålsenligt sätt.

- Avsaknaden av bindande mål för varje kritiskt råmaterial innebär att efterfrågan på sekundära råmaterial (som återvunnits från avfallsprodukter) fortfarande är osäker och att marknadsspridningen till stor del bygger på frivillighet.
- Målet i förordningen om kritiska råmaterial och de flesta andra materialåtervinningsmål är främst insatsbaserade, det vill säga fokus ligger på den totala mängden avfall som samlas in eller bearbetas för materialåtervinning, utan åtskillnad mellan specifika material, såsom vanliga basmetaller och små mängder av enskilda kritiska råmaterial. Följaktligen finns det inget incitament för materialåtervinningsföretag att återvinna specifika kritiska råmaterial, särskilt sådana som är svårare att utvinna. Som exempel kan nämnas att sällsynta jordartsmetaller i elektriska motorer eller palladium i inbäddad elektronik i allmänhet inte återvinns efter fragmentering¹⁰.
- Det nuvarande direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter säkerställer inte att kritiska råmaterial i elektronisk utrustning samlas in och materialåtervinns för att gynna EU:s ekonomi.

Marknadshinder för materialåtervinning av kritiska råmaterial och rättsliga hinder hämmar industrins konkurrenskraft

87 Även om återvinningssystemen för kritiska råmaterial fungerar väl för material som används i stora volymer, såsom aluminium och koppar, är de fortfarande underutvecklade för material som används i små mängder eller som är integrerade i komplexa produkter, eftersom materialåtervinning ofta inte är ekonomiskt försvarbar.

88 Enligt [Internationella energiorganet](#) är avsaknaden av stordriftsfördelar ett hinder för effektiv materialåtervinning, och globala marknadsvillkor gör det svårt för europeiska materialåtervinningsföretag att konkurrera med kinesiska materialåtervinningsföretag om kostnaderna. Detta beror på Kinas vertikala integration, stordriftsfördelar och låga arbetskraftskostnader. Våra diskussioner med berörda parter och vår dokumentgranskning tyder på att höga förädlingskostnader, brist på tillgång till kritiska råmaterial och tekniska hinder är de faktorer som främst hämmar konkurrenskraften för EU:s materialåtervinningsindustri, vilket visas i [figur 21](#).

¹⁰ Innovative requirements could boost circular economy of plastics and critical raw materials in vehicles – Europeiska kommissionen.

Figur 21 | Marknadshinder som hämmar konkurrenskraften för materialåtervinningen av kritiska råmaterial

Källa: Revisionsrätten.

89 Den reviderade [förordningen om transport av avfall](#) undanröjde inte heller hindren för import av elektroniskt avfall till EU. I en [studie](#)¹¹ från 2024 konstateras vidare att förordningen gör det svårt för avfall att passera gränser inom EU, vilket leder till att omkring **90 % av avfallet** behandlas i det land där det genererades. Företrädare för industrin berättade att tillämpningen av den befintliga avfallslagstiftningen också varierar mellan medlemsstaterna. Sådana hinder är problematiska för materialåtervinningsanläggningar som skulle behöva större stordriftsfördelar för att generera tillräckliga mängder återvunnet material för att vara lönsamma¹².

¹¹ Grabbe, H. och Léry Moffat, L. (2024) "A European circular single market for economic security and competitiveness", *Policy Brief* 20/2024, Bruegel, s. 14.

¹² Lander m.fl. (2023), *iScience* 24, "Financial viability of electric vehicle lithium-ion battery recycling".

90 Kommissionen har redan vidtagit åtgärder för att ta itu med de utmaningar som materialåtervinningsindustrin står inför, såsom EU-omfattande kriterier för när avfall upphör att vara avfall, med avseende på aluminium och koppar. Genom förordningen om kritiska råmaterial införs nationella åtgärder för cirkularitet för att stimulera innovation. Dessa åtgärder bör möjliggöra snabbare tillståndsgivning och underlätta tillgången till finansiering för strategiska materialåtervinningsprojekt. Dessutom införs obligatorisk märkning avseende innehåll av kritiska råmaterial för produkter som vindturbiner för att underlätta materialåtervinning. På samma sätt innebär 2024 års [förordning om ekodesignkrav för hållbara produkter](#) att frågor om materialsammansättning måste beaktas för att förbättra demontering, reparerbarhet och materialåtervinning. Den kommer också att reglera många energirelaterade produkter, såsom solpaneler, och främja cirkularitet redan från designfasen. Marknadshinder kvarstår dock och begränsar den kommersiella lönsamheten för materialåtervinningsverksamhet som är inriktad på kritiska råmaterial.

EU:s märkning av strategiska projekt kan ge fördelar, men många projekt kommer att ha svårt att trygga EU:s försörjning senast 2030

91 Förordningen om kritiska råmaterial innehåller ett instrument för att välja ut strategiska projekt som ska stärka EU:s förmåga att utvinna, förädla och materialåtervinna strategiska råmaterial och diversifiera importen. För att kunna betraktas som strategiska måste projekten stämma överens med kommissionens information till de sökande¹³ och till expertutvärderarna¹⁴, i det att projekten ska bidra till EU:s försörjningstrygghet senast 2030, bevisa teknisk genomförbarhet, säkerställa hållbarhet och socialt ansvar, ge gränsöverskridande fördelar och generera spridningseffekter i värdekedjan.

¹³ GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, *Strategic projects under the Critical Raw Materials Act – Guide for Applicants*, Version 1.0, 23 maj 2024.

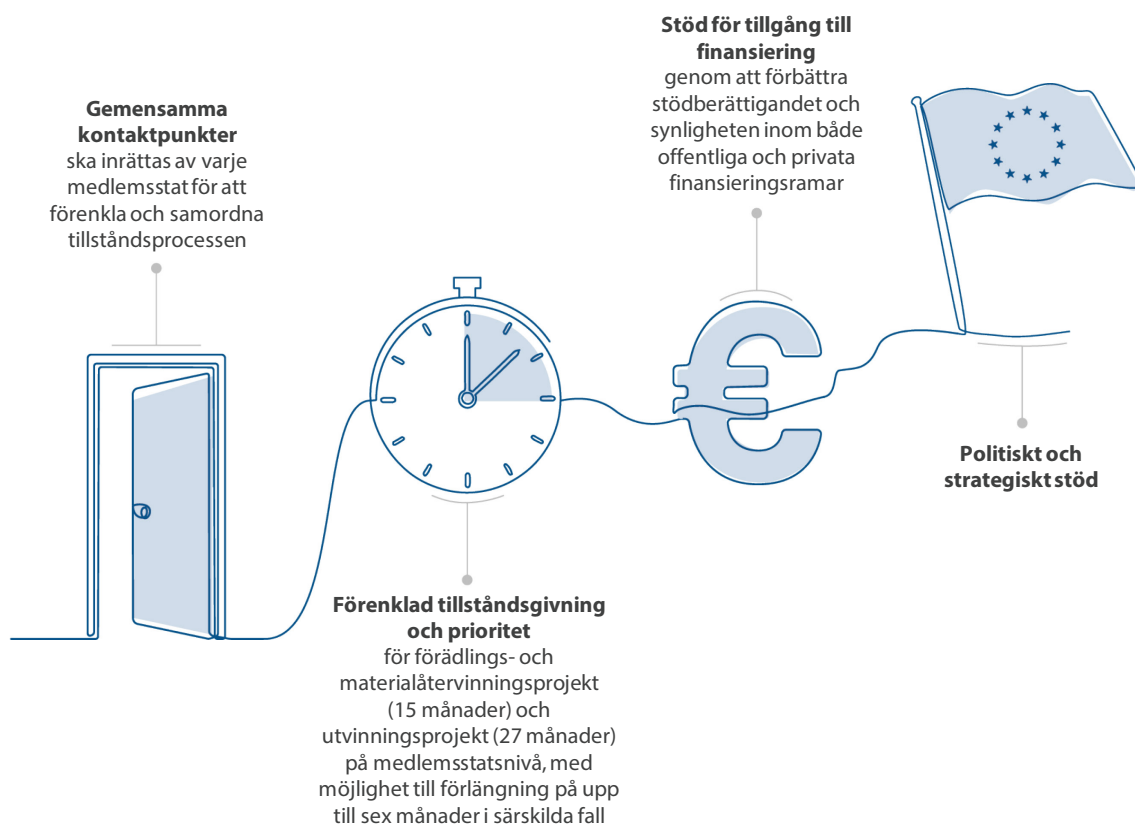
¹⁴ GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, *Call for applications for Strategic Projects under the Critical Raw Materials Act. Assessment of applications – briefing of experts*, 10 oktober 2024.

- 92** Kommissionen inledde den första ansökningsomgången i maj 2024. Av **170 inlämnade ansökningar** gällde 77 utvinning, 58 förädling, 30 materialåtervinning och fem substitution. Kommissionen valde ut 61 EU-baserade projekt (grupperade i **47 integrerade projekt**) och 14 projekt utanför EU (grupperade i **13 integrerade projekt**). År 2025 inledde kommissionen endast en ansökningsomgång i september, trots att förordningen kräver minst fyra öppna ansökningsomgångar per år, med början 2025.
- 93** Vi bedömde fördelarna med att utse projekt som strategiska och huruvida dessa projekt har potential att förbättra EU:s försörjningstrygghet för kritiska råmaterial.

Märkningen av strategiska projekt kan ge fördelar, men utmaningar kvarstår när det gäller tillståndsgivning och finansiering

- 94** Klassificeringen som ett strategiskt projekt enligt förordningen om kritiska råmaterial förväntas gynna projektets genomförande (**figur 22**).

Figur 22 | Förväntade fördelar med märkningen som ”strategiskt projekt”

Källa: Revisionsrätten, på grundval av förordningen om kritiska råmaterial.

- 95** Vår enkät visar att de flesta medlemsstater anser att strategiska projekt har potential att avsevärt öka den inhemska utvinningen, förädlingen och materialåtervinningen av råvaror. Men strategiska projekt är inriktade på strategiska råmaterial och inte på alla kritiska råmaterial. Detta innebär till exempel att projekt som omfattar niob eller vanadin, som är avgörande för utvecklingen av teknik för ren energi, inte kan erkännas som strategiska projekt.
- 96** Förordningen påskyndar tillståndsgivningen för godkända strategiska projekt, men inte för avvisade projekt eller projekt som är inriktade på andra kritiska material. Förenklade tillståndsförfaranden underlättar ett snabbare genomförande, men de slutliga tidsplanerna hänger också på eventuella överklaganden, som inte påverkas av tidsgränserna för tillståndprocessen. Vi analyserade kommissionens bedömning av 19 utvalda ansökningar avseende strategiska projekt och konstaterade att trots den planerade påskyndade tillståndsgivningen angav kommissionen fortfarande att tillståndsgivningen var en av de största riskerna i nio av dem (*[bilaga VII](#)*). Eftersom länder utanför EU inte är bundna av bestämmelserna i förordningen garanteras dessutom inte snabbare tillståndsgivning för projekt i dessa länder.
- 97** Projekt inom ramen för *[förordningen om nettonollindustrin](#)* kan ges ett förenklat förfarande för erkännande som strategiska projekt om de redan finansieras genom andra EU-medel, såsom innovationsfonden, eller om de betecknas som betydande europeiska projekt. Detta är inte fallet för ansökningar gällande strategiska projekt inom ramen för förordningen om kritiska råmaterial. Dessutom föreskriver förordningen inte någon EU-finansiering av strategiska projekt. I juli 2025 föreslog kommissionen en förordning om inrättande av en europeisk konkurrenskraftsfond som skulle omfatta finansieringsmöjligheter specifikt för strategiska projekt.
- 98** Offentliga finansinstitut har på senare tid blivit mer aktiva på detta område. Möten i *[nämnden för kritiska råmaterials undergrupp](#)* för samordning av finansieringen av strategiska projekt hölls under 2024 och 2025, med EIB och EBRD som observatörer. 60 procent av de utvalda strategiska projekten ansökte om finansiering och rådgivning från EIB.

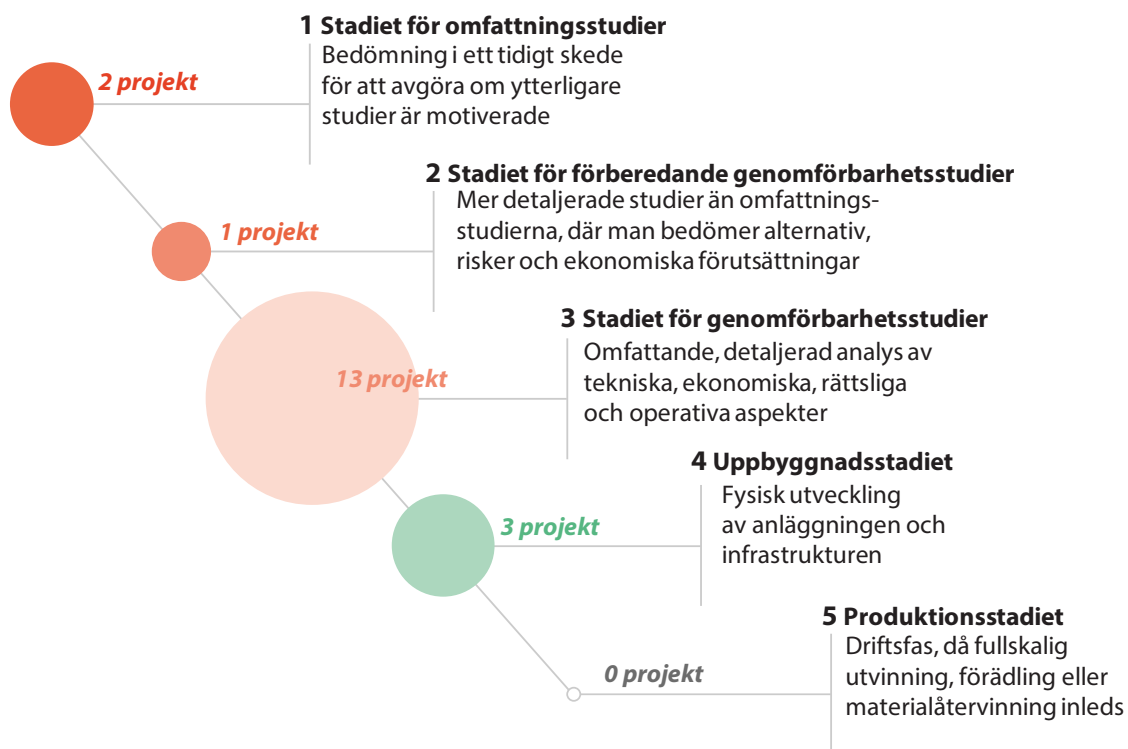
- 99** Ekonomisk bärkraft är inte ett villkor för att väljas ut som ett strategiskt projekt inom ramen för förordningen om kritiska råmaterial¹⁵. Vår analys av 19 strategiska projektansökningar visar ett fall där det projektansvariga företaget ansökte om konkurs efter det att projektet hade tagits upp i förteckningen över strategiska projekt. Vi identifierade ett annat projekt som hade bedömts positivt, men som inte valdes ut eftersom det ansvariga företaget hade gått i konkurs innan kommissionen offentliggjorde sin förteckning över strategiska projekt.

Många strategiska projekt kommer att få svårt att trygga EU:s försörjning senast 2030

- 100** I förordningen om kritiska råmaterial betonades att projektansökningar bör innehålla bevis för att de på ett meningsfullt sätt bidrar till EU:s försörjningstrygghet och till 2030-målen. Vi konstaterade att beslutet att välja ut projekt "i ett tidigt utvecklingsskede" utan att kräva offtake-avtal kan begränsa projektens faktiska bidrag till uppnåendet av 2030-målen.
- 101** Kommissionens slutliga beslut om huruvida ett projekt skulle väljas ut som strategiskt byggde på en expertbedömning. Vår analys av experternas bedömning av 19 godkända projektansökningar visade att i tio fall var den uppskattade fulla produktionskapaciteten (baserat på sökandens egna deklARATIONER) planerad till 2026–2029, i tre fall till 2030 och i sex fall efter 2030 – i ett fall så sent som 2039 (*bilaga VII*).
- 102** Men under 2025, när kommissionen valde ut projekten, befann sig de flesta av dem i själva verket endast i ett tidigt utvecklingsskede, vilket gör det högst osannolikt att de på ett meningsfullt sätt bidrar till målen för 2030. Å andra sidan identifierade vi tre mogna projekt som har stor chans att bidra till målen för 2030 och som med stor sannolikhet kommer att fortsätta, oavsett om EU godkänner dem som strategiska projekt eller inte, eftersom de redan befann sig i uppbyggnadsstadiet (*figur 23*). Eftersom vi närmar oss 2030 kommer det att bli allt svårare för framtida projekt att bidra till målen (punkt *92*).

¹⁵ Förordningen om kritiska råmaterial, artikel 6.

Figur 23 | De flesta strategiska projekt befinner sig fortfarande i ett tidigt utvecklingsskede

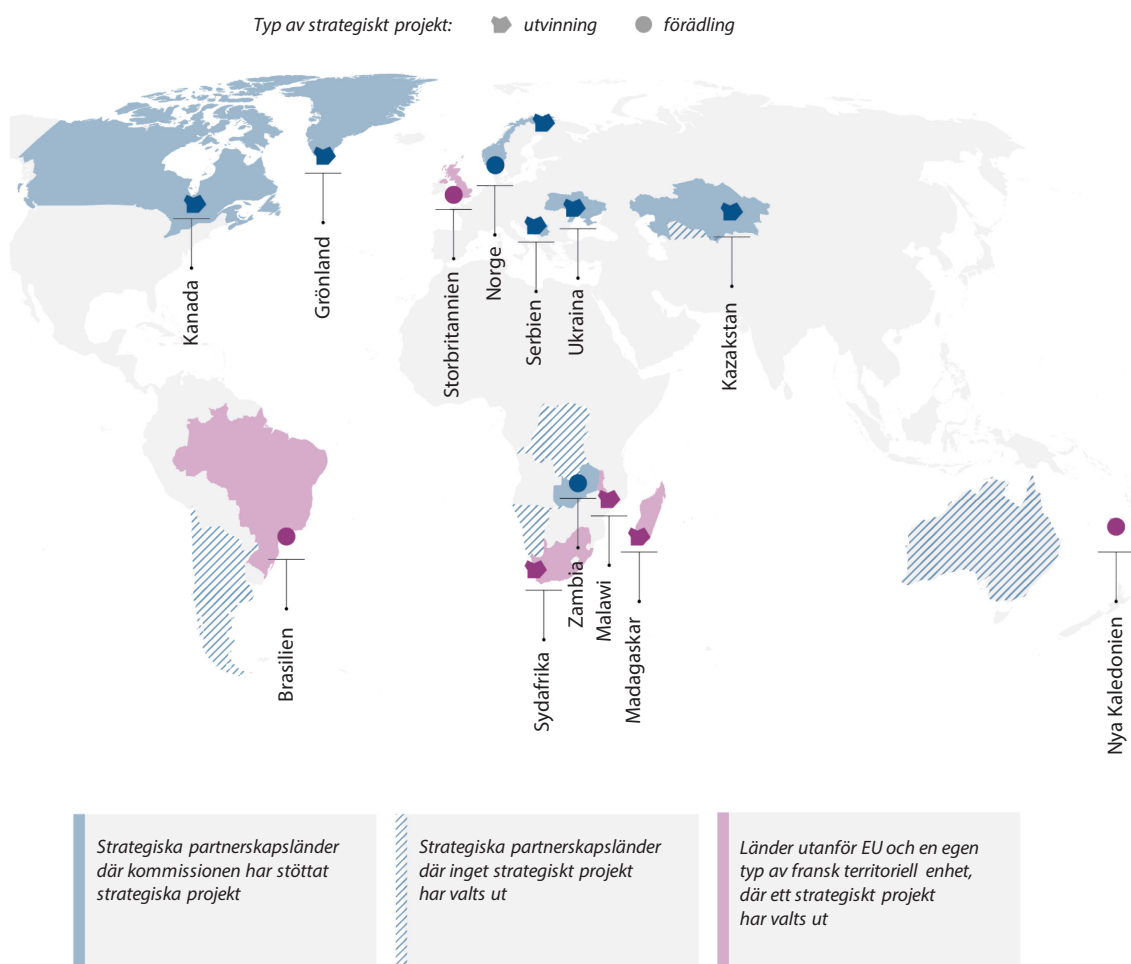

Källa: Revisionsrätten, på grundval av de sökandes egna deklARATIONER.

103 Vår analys visade att i vårt urval om 19 projektansökningar hade tolv säkrade offtake-avtal (eller behövde inga offtake-avtal eftersom de största förhandsköparna var samma eller närstående företag). I de återstående sju fallen, inklusive fyra projekt utanför EU, saknades offtake-avtal. Utvärderingsexperterna varnade för att avsaknaden av ett offtake-avtal med en europeisk förhandsköpare för dessa fyra projekt utanför EU utgjorde en allvarlig risk när det gäller bidraget till försörjningstryggheten för EU. Experterna gjorde dock en positiv bedömning trots varningen.

104 I förordningen om kritiska råmaterial betonas vikten av att beakta länder utanför EU som har mekanismer för samarbete med EU, såsom strategiska partnerskap, för att minska försörjningsriskerna. Även om förekomsten av sådana partnerskap spelade en roll i urvalsprocessen kunde vi inte fastställa en tydlig koppling mellan dessa partnerskap och de 19 strategiska projekt som kommissionen beslutade att stödja. En koppling mellan dessa två faktorer hade behövts för att minska försörjningsriskerna. Kommissionen stöder strategiska projekt utanför EU i endast sju av de 14 partnerskapsländerna. Sex av dessa länder har en färdplan för råmaterial tillsammans med kommissionen, men vi kunde inte hitta någon tydlig koppling mellan de strategiska projekt som stöds i dessa länder och färdplanerna. Kommissionen beslutade också att stödja strategiska projekt i fem länder utanför EU, som inte omfattas av ett strategiskt partnerskap (*figur 24*), medan inga sådana projekt föreslogs i tre partnerländer.

Figur 24 | Strategiska projekt utanför EU – länder som omfattas

Källa: Revisionsrätten, på grundval av en egen analys.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning I, med ledamoten Joëlle Elvinger som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 10 december 2025.

För revisionsrätten

Tony Murphy
ordförande

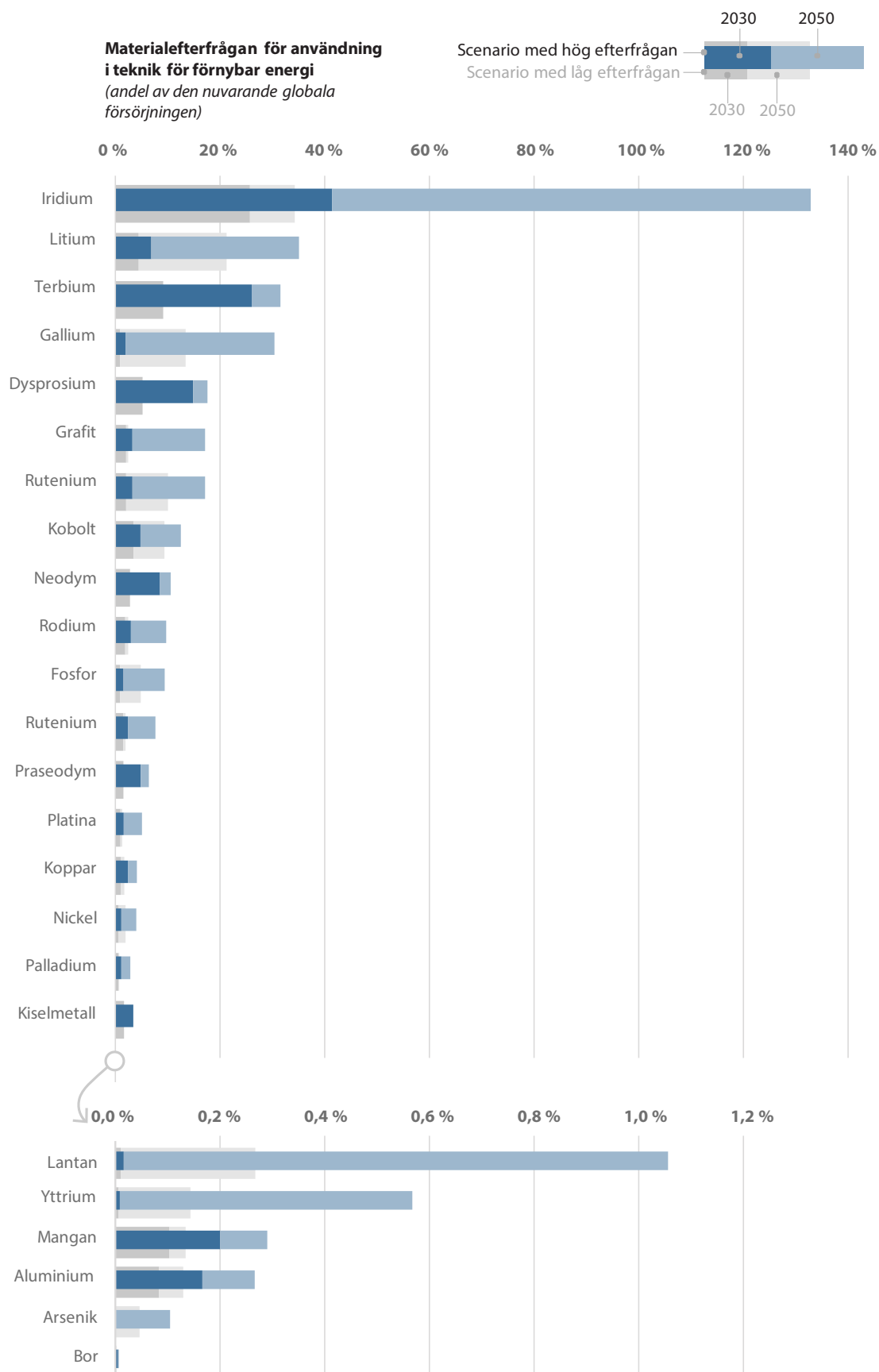
Bilagor

Bilaga I – Om revisionen

Betydelsen av kritiska råmaterial för EU:s energiomställning

- 01** Mot bakgrund av EU:s åtagande att minska nettoutsläppen av växthusgaser med minst 55 % fram till 2030 och uppnå nettonollutsläpp senast 2050 har kritiska råmaterial en avgörande betydelse för att man ska kunna fasa ut fossila bränslen i energisystemet. Eftersom mer än 75 % av EU:s utsläpp kommer från energiproduktion och energianvändning krävs det en omfattande omställning till förnybara energikällor. Kritiska råmaterial är råmaterial som kommissionen anser vara avgörande för EU:s ekonomi och som har en hög försörjningsrisk. I och med den planerade EU-omfattande utbyggnaden av teknik för förnybar energi förväntas de mängder som krävs av dessa material öka avsevärt (*figur 1*). EU:s årliga efterfrågan på sällsynta jordartsmetaller som används i vindkraftverk kan komma att öka sexfaldigt fram till 2030. Det har därför blivit nödvändigt att säkra tillgången på dessa. Efterfrågan på kritiska råmaterial kan tillgodoses genom diversifierad import, inhemsk anskaffning och mer hållbar resursförvaltning.

Figur 1 | Prognos för efterfrågan på kritiska råmaterial i EU

Källa: Revisionsrätten, på grundval av JRC, *Supply chain analysis and material demand forecast in strategic technologies and sectors in the EU – A foresight study*, 2023

- 02** Utvecklingen under de senaste två årtiondena har belyst EU:s strategiska sårbarhet för störningar i försörjningen av kritiska råmaterial. År 2010, när Kina levererade över 90 % av världens sällsynta jordartsmetaller, införde landet exportrestriktioner¹ som ledde till stora globala prisökningar och allvarlig försörjningsbrist².
- 03** Detta blottade EU:s stora beroende av en enda extern leverantör av material som är avgörande för omställningen till ren energi. Samtidigt gjorde den snabbt ökande globala efterfrågan, till följd av den gröna och den digitala omställningen, den politiska instabiliteten i flera resursrika länder och koncentrationen i leveranskedjorna att risken för försörjningsavbrott ökade ytterligare³.

EUs: politiska ram

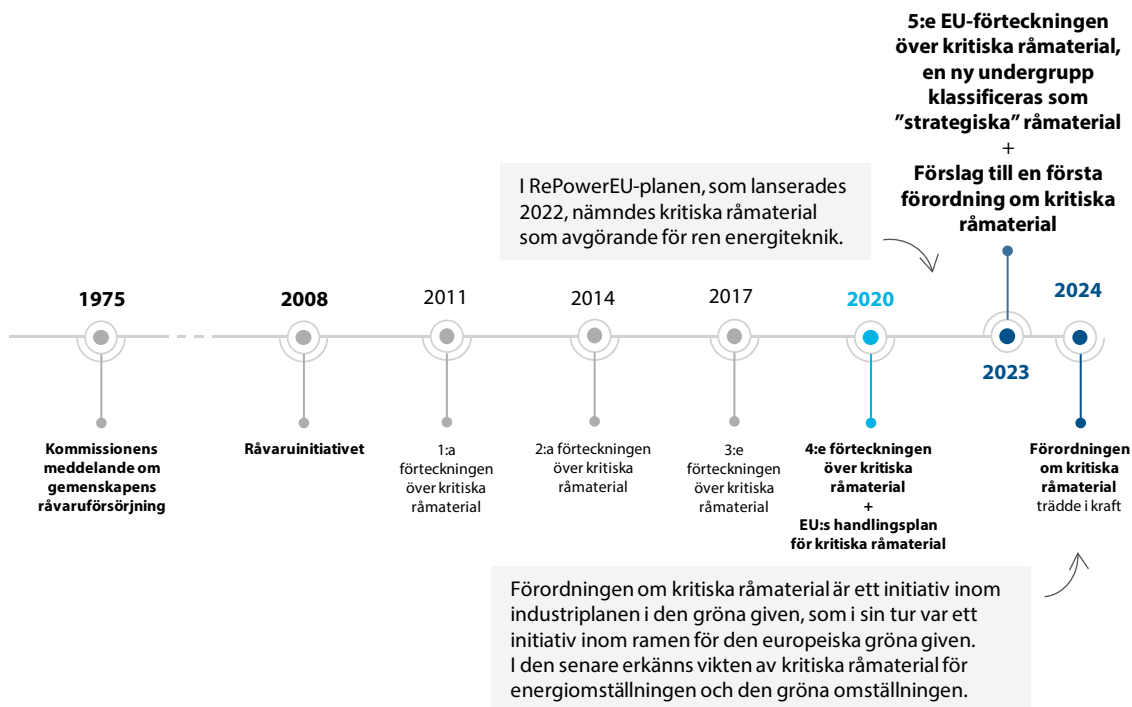
- 04** Som svar på den växande oron över EU:s beroende av länder utanför EU för kritiska råmaterial har kommissionen vidtagit en rad åtgärder för att säkerställa en långsiktig trygg försörjning av dessa material. De höga försörjningsriskerna för råmaterial hade redan tagits upp i kommissionens meddelande från 1975 *The Community's Supplies of Raw Materials*, följt av [EU:s råvaruinitiativ](#) från 2008 där tio åtgärder för att minska riskerna infördes, bland annat en om att definiera kritiska råmaterial. Den första förteckningen offentliggjordes 2011 och följdes av fem ytterligare förteckningar. [Figur 2](#) visar EU:s viktigaste initiativ på området kritiska råmaterial.

¹ Redogörelse från WTO:s tvistlösningsorgan; tvist DS395.

² [61 DERA Rohstoffinformationen, Seltene Erden, Projekte - Förderung - Weiterverarbeitung](#) (2025).

³ [Global Material Resources Outlook to 2060](#), OECD.

Figur 2 | Viktiga initiativ på området kritiska råmaterial

Källa: Revisionsrätten.

- 05** De viktigaste initiativen för kritiska råmaterial – som behövs både för EU:s energiomställning och för att upprätthålla den tekniska och industriella konkurrenskraften – inleddes 2020. I september 2020 antog kommissionen EU:s handlingsplan för kritiska råmaterial, ett policydokument med förslag till tio åtgärder för att hantera försörjningsrisker. Den banade väg för en mer samordnad EU-strategi och lade ny tonvikt på inhemsk anskaffning, resurseffektivitet och strategiska partnerskap med länder utanför EU.
- 06** Syftet med förordningen om kritiska råmaterial är att skapa säkra och resilienta leveranskedjor och samtidigt säkerställa socialt skydd och miljöskydd, diversifiera importen av råmaterial och förbättra hållbarheten och cirkulariteten för kritiska råmaterial på EU-marknaden. Ett centralt inslag i förordningen är erkännandet av och stödet till "strategiska projekt" längs värdekedjan för strategiska råmaterial som väljs ut av kommissionen.

07 Genom förordningen infördes en ny undergrupp av kritiska råmaterial – så kallade strategiska råmaterial. Detta nya koncept avser de råmaterial som är mest avgörande för strategisk teknik som används för den gröna och digitala omställningen samt i försvars- och rymdtillämpningar. Genom förordningen infördes också icke-bindande kvantifierbara mål i fråga om strategiska råmaterial, för att stärka EU:s oberoende när det gäller råmaterialförsörjningen och senast 2030 se till att

- minst 10 % av EU:s årliga förbrukning av strategiska råmaterial utvinns på hemmamarknaden,
- minst 40 % av de strategiska råmaterialen förädlas inom EU,
- minst 25 % av de strategiska råmaterialen kommer från materialåtervunnet material,
- högst 65 % av EU:s årliga förbrukning av ett strategiskt råmaterial kommer från ett enda land utanför EU.

08 Förordningen om kritiska råmaterial stärker försörjningen av kritiska råmaterial, medan 2024 års [förordning om nettonollindustrin](#) är inriktad på att öka EU:s tillverkningskapacitet för ren teknik. Tillsammans syftar dessa förordningar till att forma en övergripande strategi för att säkerställa stabilitet i leveranskedjan till sektorn för förnybar energi fram till 2030 och därefter.

Roller och ansvarsområden

09 Kommissionen lägger fram förslag till EU-lagstiftning om kritiska råmaterial för Europaparlamentet och rådet. Den uppdaterar EU-förteckningen och genomför handlingsplanen för kritiska råmaterial tillsammans med medlemsstaterna. Kommissionen övervakar också relevanta finansieringsprogram och tillhandahåller finansiering (tillsammans med medlemsstaterna). Enligt förordningen om kritiska råmaterial ska kommissionen övervaka försörjningsrisker i fråga om kritiska råmaterial, varna berörda parter i händelse av risker för försörjningsstörningar och bedöma och godkänna ansökningar om strategiska projekt.

- 10** Genomförandet av politiken för kritiska råmaterial involverar flera organ i medlemsstaterna och inom kommissionen. Generaldirektoratet för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag är den enhet som har det övergripande ansvaret för politiken. Andra generaldirektorat hanterar specifika aspekter (GD Energi, GD Miljö, GD Internationella partnerskap, GD Handel och ekonomisk säkerhet och JRC) eller förvaltar finansiering (GD Ekonomi och finans, GD Grannskapspolitik och utvidgningsförhandlingar, GD Regional- och stadspolitik och GD Forskning och innovation och SG Reform).

Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod

- 11** Syftet med vår revision var att bedöma om åtgärder på EU-nivå säkerställer en långsiktigt trygg försörjning av kritiska råmaterial till EU:s energiomställning. Vi fokuserade på kommissionens roll. Vår revision omfattade finansiering med anknytning till kritiska råmaterial under programperioderna 2014–2020 och 2021–2027.
- 12** Vi granskade kommissionens arbete fram till oktober 2025. I vår analys koncentrerade vi oss på tre centrala aspekter som är avgörande för att uppnå målen i förordningen om kritiska råmaterial: diversifiering av importen för att minska beroendet, ökad inhemsk produktion och hållbar resursanvändning. Vi undersökte hur EU:s viktigaste typer av samarbetsmekanismer med länder utanför EU (t.ex. strategiska partnerskap) ledde till en mer diversifierad import av kritiska råmaterial. Vi bedömde också EU:s insatser för att utveckla utvinningen och förädlingen av kritiska råmaterial i Europa i syfte att minska beroendet av externa leverantörer. Dessutom analyserade vi initiativen för ökad cirkularitet, resurseffektivitet och substitution. Vi har också tittat närmare på hur EU:s råmaterialförteckningar och mål har fastställts och om kommissionen kan påvisa effekter av EU-finansieringen på försörjningen av kritiska råmaterial. Slutligen bedömde vi om EU:s strategiska projekt har potential att öka försörjningstryggheten för kritiska material i EU. För den bedömningen analyserade vi ett urval om 19 projekt som valts ut av kommissionen.
- 13** Vi samrådde också med flera berörda parter, däribland internationella organisationer (t.ex. Internationella energiorganet, IEA), icke-statliga organisationer, företrädare för näringslivet, forskningsinstitut och myndigheterna i två medlemsstater. I *figur 3* visas hur vi inhämtade bevis för våra iakttagelser.

Figur 3 | Utfört granskningsarbete

Vi granskade	- kommissionens arbete och intern dokumentation från kommissionens generaldirektorat (GD Energi, GD Miljö, GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, GD Internationella partnerskap, JRC, GD Handel och ekonomisk säkerhet) och Europeiska miljöbyrån - dokumentation av studier och andra rapporter på området kritiska råmaterial
Vi analyserade	- viktiga data - kommissionens bedömning av ansökningar avseende strategiska projekt ett urval om 19 projekt som valdes ut för att täcka in olika projekttyper (utvinning, förädling, materialåtervinning och substitution) och som omfattade både EU-baserade projekt och projekt i tredjeländer. - kommissionens arbete med strategiska partnerskap som rör kritiska råmaterial och relevanta handelsavtal med tredjeländer
Vi intervjuade	- kommissionens olika generaldirektorat (GD Energi, GD Miljö, GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, GD Internationella partnerskap, JRC, GD Handel och ekonomisk säkerhet) och Europeiska miljöbyrån - företrädare från ett urval om två medlemsstater (Tyskland och Sverige), som valts ut på grund av deras erfarenhet av förvaltning av kritiska råmaterial och energianvändning från förnybara energikällor
Vi samrådde med	- EIB, IEA, Irena och OECD - forskare, företrädare för industrin och icke-statliga organisationer vid ett samrådsmöte med berörda parter
Vår enkät omfattade	alla EU-medlemsstater

Källa: Revisionsrätten.

Bilaga II – Antalet övervakade material har ökat sedan 2011

Enskilda material		
Aggregat	Helium	Rhenium
Aluminium/bauxit	Vätgas	Skandium
Antimon	Indium	Selen
Arsenik	Järnmalm	Svavel
Baryt	Krypton	Kaliumklorid
Bentonit	Bly	Kiselsand
Beryllium	Kalksten	Kiselmetall
Vismut	Guld	Silver
Bor	Gips	Strontium
Kadmium	Litium	Talk
Krom	Magnesit	Tantal
Kaolinlera	Magnesium	Tellur
Kobolt	Mangan	Tenn
Kokskol	Molybden	Titan
Koppar	Naturlig grafit	Volfram
Diatomit	Neon	Vanadin
Fältspat	Nickel	Xenon
Flusspat	Niob	Zink
Gallium	Perlit	Zirkonium
Germanium	Fosfor	Titanmetall
Hafnium	Fosforit	
Platinametaller		
Iridium	Platina	Rutenium
Palladium	Rodium	
Sällsynta jordartsmetaller		
Lätta sällsynta jordartsmetaller	Tunga sällsynta jordartsmetaller	
Cerium	Dysprosium	Lutetium
Lantan	Erbium	Terbium
Neodym	Europium	Tulium
Praseodym	Gadolinium	Ytterbium
Samarium	Holmium	Yttrium
Biotiska material		
Naturgummi	Naturkork	Rundvirke
Sapeliträ	Naturteak	

Material som omfattas av bedömningen 2014, men inte 2011

Material som omfattas av bedömningen 2017, men inte 2014

Material som omfattas av bedömningen 2020, men inte 2017

Material som omfattas av bedömningen 2023, men inte 2020

Källa: Revisionsrätten, på grundval av GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, [Study on the critical raw materials for the EU 2023 \(bilaga 11\)](#).

Bilaga III – Materialåtervinningsdata – inaktuella och ofullständiga uppgifter

Det finns flera källor till materialåtervinningsdata som används för kriticitetsbedömningen. Kvaliteten på uppgifterna har förbättrats, särskilt tack vare [kommissionens Material System Analysis \(MSA\)](#). För 15 av 45 råmaterial användes dock endast globala data. För elva material ligger referensåret för fastställande av värdet före 2020.

Material	Värde	Omfattning	Publicering	Referensår	Källa
Aluminium	32 %	Hela världen	2018	2018	Internationella aluminiuminstitutet
Antimon	28 %	EU	2023	2016–2020	Kommissionen
Arsenik	0 %	EU	2013		FN:s miljöprogram
Baryter	0 %	EU-27	2021	2012–2016	Kommissionen
Borater	1 %	EU-27	2023	2016–2020	Kommissionen
Cerium	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Kobolt	22 %	EU-28	2020	2012–2016	Kommissionen
Koppar	55 %	EU-27	2023		International Copper Association
Dysprosium	0 %	EU-28	2023	2016–2020	Kommissionen
Erbium	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Europium	1 %	EU-28	2023	2016–2020	Kommissionen
Flusspat	1 %	EU-27	2023	2016–2020	Kommissionen
Gadolinium	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Gallium	0 %	EU	2023	2016–2020	Kommissionen
Germanium	2 %	EU-28	2023	2016–2020	Kommissionen
Holmium	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Iridium	2 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Lantan	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Litium	0 %	EU-28	2023	2016–2020	Kommissionen
Lutetium	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Magnesium	13 %	EU-27	2023	2016–2020	Kommissionen
Mangan	9 %	EU-27	2020	2012–2016	Kommissionen
Naturlig grafit	3 %	EU-27	2020	2012–2016	Kommissionen
Neodym	1 %	EU-28	2023	2016–2020	Kommissionen
Nickel	16 %	EU-27	2020	2012–2016	Kommissionen
Niob	0 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Palladium	10 %	EU-27	2023	2016–2020	Kommissionen
Fosfor	0 %	EU	2021	2012–2018	Kommissionen
Platina	11 %	EU-27	2023	2016–2020	Kommissionen
Praseodym	10 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Rodium	24 %	EU-27	2023	2016–2020	Kommissionen
Rutenium	2 %	Hela världen	2022	2022	Expertbedömning
Samarium	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Skandium	0 %	EU-28	2021	2012–2016	Kommissionen
Kiselmetall	0 %	EU-27	2023	2016–2020	Kommissionen
Strontium	0 %	Hela världen	2022	2022	United States Geological Survey (USGS)
Tantal	13 %	EU-27	2021	2012–2016	Kommissionen
Terbium	6 %	EU-28	2023	2016–2020	Kommissionen
Tulium	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Vanadin	1 %	EU-27	2021	2012–2016	Kommissionen
Ytterbium	1 %	Hela världen	2023	2016–2020	Kommissionen
Yttrium	31 %	EU-28	2023	2016–2020	Kommissionen
Volfram	42 %	EU-28	2023	2016–2020	Kommissionen
Vismut	0 %	EU-27	2021	2012–2018	Kommissionen
Titan	1 %	EU-27	2023	2016–2020	Kommissionen

Bilaga IV – Begränsad täckning och detaljnivå i handelsdata

Tillgängliga handelsdata visar att de nuvarande handelskoderna inte alltid gör det möjligt att skilja mellan enskilda råmaterial och mellan deras produktionsstadier, till exempel för sällsynta jordartsmetaller (lätta och tunga). Handelsdata kan också omfatta råmaterial från både primära och sekundära källor, till exempel platinametaller. För några kritiska råmaterial täcks antingen utvinnings- eller förädlingsstadiet inte in.

Kritiskt råmaterial	Antal handelskoder	
	Utvinning	Förädling
Magnesium	0	2
Kiselmetall	0	2
Skandium	0	2
Niob	(1)	1
Strontium	1	0
Kokskol	1	1
Litium	1	2
Antimon	1	2
Beryllium	1	2
Titan	1	2
Koppar	1	4
Aluminium	1	5
Volfram	1	5
Borat	1	9
Kobolt	2	3
Mangan	2	3
Grafit	2	4
Fosforit/fosfor	2	7
Nickel	2	7
Tunga sällsynta jordartsmetaller*	3	2
Lätta sällsynta jordartsmetaller*	3	4
Baryter	2	oförädlade
Fältspat	2	oförädlade
Flusspat	2	ingår inte i tillämpningsområdet
Tantal	biprodukt	1
Gallium	biprodukt	1
Arsenik	biprodukt	2
Hafnium	biprodukt	2
Vanadin	biprodukt	3
Vismut	biprodukt	4
Germanium	biprodukt	2+(2)
Platinametaller	biprodukt	7

För fyra kritiska råmaterial täcks antingen utvinnings- eller förädlingsstadiet inte in

Tre handelskoder kan inte användas för kommissionens bedömning på grund av att de är aggregerade på hög nivå

I tre handelskoder som används för kommissionens bedömning grupperas olika kritiska råmaterial tillsammans

* Det finns inga separata handelskoder för lätta sällsynta jordartsmetaller: neodym, samarium, tunga sällsynta jordartsmetaller: gadolinium, holmium, lutetium, terbium, tulium, ytterbium, yttrium

För 27 kritiska råmaterial omfattas utvinnings- och förädlingsstadierna (i förekommande fall) av minst en handelskod

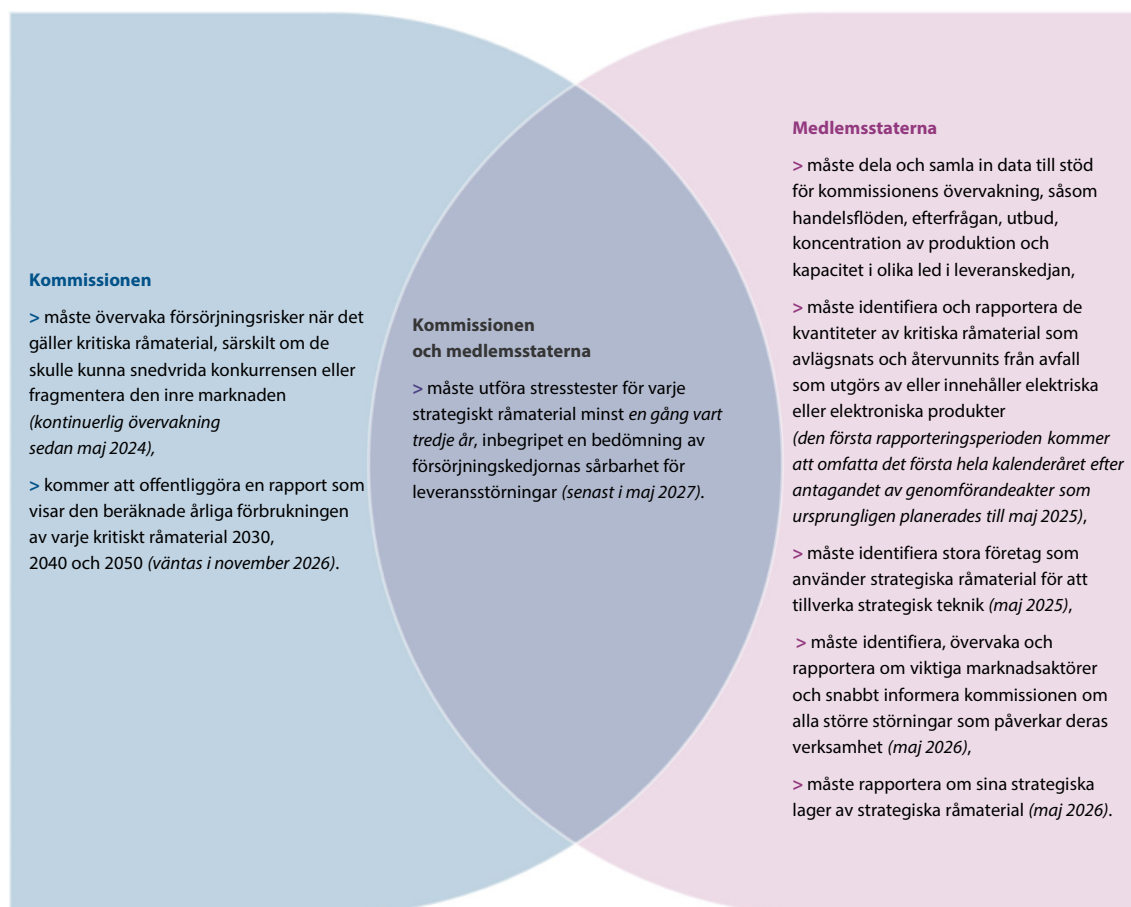
Källa: Revisionsrättens analys, på grundval av uppgifter från kommissionen.

Bilaga V – Jämförelse av förteckningar över kritiska råmaterial och strategiska råmaterial

Kritiska råmaterial	EU:s förteckning	Australiens förteckning	USA:s förteckning	Indiens förteckning	Japans förteckning	Sydkoreas förteckning	Storbritanniens förteckning
Antimon	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Arsenik	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
Baryt/barium	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej
Bauxit/aluminium	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej
Bor	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej
Kobolt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Koppar	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
Fluor, flusspat	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej
Gallium	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Germanium	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Grafit, naturlig grafit	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Litium	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Magnesium	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Mangan	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej
Nickel	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
Niob	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Fosfor	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
Platinametaller	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Sällsynta jordartsmetaller (lätta och tunga)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Skandium	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Kisel	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
Strontium	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja	Nej
Tantal	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Volfram	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Vanadin	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Indium	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Tellur	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från Australian Department of Industry, Science and Resources (2024).

Bilaga VI – Övervakningskrav enligt förordningen om kritiska råmaterial

Källa: Revisionsrätten, på grundval av förordningen om kritiska råmaterial.

Bilaga VII – Analys av urvalet om 19 utvalda projekt

Projekttyp	Projektstadium	Beräknat startdatum för produktionen*	Beräknat datum för full kapacitet*	Expertbedömning av risker i samband med tillståndsgivning
Materialåtervinning	Genomförbarhet	1.9.2026	1.1.2029	Tillståndsgivningen innebär en större risk för att den planerade tidsfristen inte kan hållas
Utvinning	Genomförbarhet	30.11.2026	31.3.2027	–
Utvinning	Genomförbarhet	1.11.2028	1.5.2029	Mycket hög riskfaktor: avsaknad av tillstånd (ansökan måste lämnas in för samtliga relevanta tillstånd)
Utvinning	Genomförbarhet	1.9.2029	1.1.2031	Faktorer och risker som kan göra det svårt att nå det förväntade produktionsmålet senast 2030
Förädling	Genomförbarhet	1.12.2029	1.1.2031	I prognosen underskattas den faktiska tiden för tillståndsgivning
Förädling	Genomförbarhet	19.5.2024	28.11.2030	–
Utvinning	Omfattningsstudie	1.6.2028	1.6.2030	Tillstånd har ännu inte sökts, projektet förhandsgodkänt
Förädling	Förberedande genomförbarhetsstudier	1.6.2028	1.6.2030	Förberedande genomförbarhetsstudier, tillstånd har begärts
Utvinning	Genomförbarhet	1.1.2028	1.1.2029	–
Utvinning	Genomförbarhet	1.6.2030	1.6.2033	Farhågor i samband med tillståndsprocessen
Förädling	Genomförbarhet	1.9.2026	1.9.2026	Information om projektets tillståndsstus har inte lämnats
Förädling	Uppbyggnad	30.10.2027	30.5.2029	–
Förädling	Genomförbarhet	17.8.2026	1.10.2029	–
Utvinning	Genomförbarhet	1.4.2026	1.10.2029	–
Materialåtervinning	Genomförbarhet	1.1.2029	1.1.2032	–
Utvinning	Omfattningsstudie	1.1.2037	1.1.2039	–
Substitution	Uppbyggnad	1.1.2026	1.7.2028	–
Utvinning	Genomförbarhet	18.6.2027	16.12.2027	–
Utvinning	Produktion	1.3.2026	1.3.2036	Tillstånd för uppbyggnad och förädling är ännu inte säkrade

* projektansvarigs uppskattning

Källa: Revisionsrättens analys, på grundval av expertutvärdering av ansökningar avseende strategiska projekt.

Förkortningar

Förkortning	Definition/förklaring
Cinea	Europeiska genomförandeorganet för klimat, infrastruktur och miljö
CLIMA	Europeiska kommissionens generaldirektorat för klimatpolitik
EBRD	Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling
ECFIN	Europeiska kommissionens generaldirektorat för ekonomi och finans
EIB	Europeiska investeringsbanken
ENV	Europeiska kommissionens generaldirektorat för miljö
GROW	Europeiska kommissionens generaldirektorat för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag
INTPA	Europeiska kommissionens generaldirektorat för internationella partnerskap
JRC	det gemensamma forskningscentrumet (Europeiska kommissionens vetenskaps- och kunskapstjänst)
NEAR	Europeiska kommissionens generaldirektorat för grannskapspolitik och utvidgningsförhandlingar
REGIO	Europeiska kommissionens generaldirektorat för regional- och stadspolitik
RTD	Europeiska kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation
SG Reform	arbetsgruppen för reformer och investeringar
WTO	Världshandelsorganisationen

Ordförklaringar

Term	Definition/förklaring
cirkularitet	politik eller praxis för återanvändning eller regenerering av produkter och resurser i hela värdekedjan för att minska avfallet.
EU-taxonomi	EU:s system för att klassificera i vilken utsträckning en ekonomisk verksamhet är miljömässigt hållbar.
kritiskt råmaterial	råmaterial av ekonomisk betydelse med hög försörjningsrisk.
offtake-avtal	avtal enligt vilket en köpare åtar sig, eller ges möjlighet, att köpa en viss mängd av en producents framtida produktion.
riktat undersökningsarbete	detaljerad undersökning efter det att en mineralfyndighet först upptäckts, i syfte att tilldela resurser till områden med störst potential för framgångsrik utvinning.
råmaterial	ämne som inte utgör livsmedel eller bränsle och som används som insatsvara vid tillverkning.
strategiskt projekt	i denna rapport avses en åtgärd som ska göra leveranskedjorna för strategiska råmaterial i EU mer resilienta.
strategiskt råmaterial	råmaterial som anses särskilt viktiga på grund av att de används i specifik grön eller digital teknik eller för försvars-, flyg- eller rymdtillämpningar.
utvinning	i denna rapport avses frigörande av malmer, mineral och växtprodukter från den ursprungliga källan.
värdekedja	all verksamhet som ligger bakom tillhandahållandet av produkter till slutkonsumenter, inbegripet alla led i leveranskedjan, men även verksamheter som försäljning och marknadsföring. När det gäller råmaterial omfattar detta alla stadier från utvinning, förädling, försäljning och användning i tillverkning till verksamheter i slutet av produkters livscykel, såsom återvinning och materialåtervinning.

Kommissionens svar

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/SR-2026-04>.

Tidslinje

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/SR-2026-04>.

Vi som arbetat med revisionen

I våra särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra revisioner av EU:s politik och program eller av förvaltningsteman som är kopplade till specifika budgetområden. För att uppnå så stor effekt som möjligt väljer vi ut och utformar granskningsuppgifterna med hänsyn till riskerna när det gäller prestation eller regelefterlevnad, storleken på de aktuella intäkterna eller utgifterna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna effektivitetsrevision utfördes av revisionsrättens avdelning I – Hållbar användning av naturresurser, där ledamoten Joëlle Elvinger är ordförande. Revisionen leddes av revisionsrättens ledamot Keit Pentus-Rosimannus, med stöd av Annikky Lamp (kanslichef), Daria Bochnar (attaché), Florence Fornaroli (förstachef), Jan Huth (uppgiftsansvarig), Jolita Korzunienė och Marika Meisenzahl (biträdande uppgiftsansvariga) och Blerta Hima och Anna Kozlova (revisorer). Laura Mcmillan gav språkligt stöd.

Från vänster: Laura McMillan, Jolita Korzunienė, Florence Fornaroli, Annikky Lamp, Daria Bochnar, Keit Pentus-Rosimannus, Jan Huth och Marika Meisenzahl.

UPPHOVSRÄTT

© Europeiska unionen, 2026

Europeiska revisionsrättens policy för vidareutnyttjande fastställs i [beslut nr 6-2019](#) om revisionsrättens policy för öppna data och vidareutnyttjande av handlingar.

Om inget annat anges (t.ex. i enskilda meddelanden om upphovsrätt) omfattas revisionsrättens innehåll som ägs av EU av den internationella [licensen Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell \(CC BY 4.0\)](#). Det innebär att vidareutnyttjande är tillåtet under förutsättning att ursprunget anges korrekt och att det framgår om ändringar har gjorts. Om du vidareutnyttjar revisionsrättens innehåll får du inte förvansa den ursprungliga innebörden eller det ursprungliga budskapet. Revisionsrätten ansvarar inte för eventuella konsekvenser av vidareutnyttjandet.

När enskilda privatpersoner kan identifieras i ett specifikt sammanhang, exempelvis på bilder av revisionsrättens personal, eller om verk av tredje part används, måste ytterligare tillstånd inhämtas.

Om ett sådant tillstånd beviljas upphävs och ersätts det allmänna godkännande som nämns ovan, och eventuella begränsningar av materialets användning måste tydligt anges.

För användning eller återgivning av innehåll som inte ägs av EU kan tillstånd behöva inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavarna.

Programvara eller handlingar som omfattas av immateriella rättigheter, till exempel patent, varumärkesskydd, mönsterskydd samt upphovsrätt till logotyper eller namn, omfattas inte av revisionsrättens policy för vidareutnyttjande.

EU-institutionernas webbplatser inom domänen europa.eu innehåller länkar till webbplatser utanför den domänen. Eftersom revisionsrätten inte har någon kontroll över dem uppmanas du att ta reda på vilken integritets- och upphovsrättspolicy de tillämpar.

Omslagsfoto: © Ben – [stock.adobe.com](#).

Figur 1 har skapats av revisionsrätten med hjälp av "Tableau", kartbakgrund © [Mapbox](#) och © [OpenStreetMap](#) på licens genom [Creative Commons Erkännande-DelaLika 2.0 \(CC BY-SA\)](#).

Figurerna 3, 9, 12, 17, 18 och 21 har tagits fram med hjälp av resurser från [Flaticon.com](#).
© Freepik Company S.L. Alla rättigheter förbehålls.

Figur 8 har tagits fram med hjälp av resurser från Adobe Stock: "Periodic table of elements. Vector template for school chemistry lesson": © MicroOne – [stock.adobe.com](#)

Figur 15 har tagits fram med hjälp av resurser från Adobe Stock:

- "corncrake png, transparent background": © DD – stock.adobe.com
- "a otter standing on its hind legs": © Dumitru – stock.adobe.com
- "Curved river landscape with lush greenery isolated on white transparent background": © Alien – stock.adobe.com

Figur 17 har tagits fram med hjälp av resurser från Adobe Stock: "three step vector puzzle infographic template": © Michal Hubka – stock.adobe.com

Figur 22 har tagits fram med hjälp av resurser från Adobe Stock:

- "A modern line art depiction of an open door in one continuous line, Open door continuous one line drawing. Vector illustration, Door, Construction, House line icon, minimal concept style": © line drawing – stock.adobe.com
- "Simple line art of an analog clock isolated on white background": © Ai_Images – stock.adobe.com
- "Single continuous line drawing of a euro currency. One continuous line of a euro currency sign. Vector illustration, Euro symbol in speech bubble": © SREEPOLOK – stock.adobe.com
- "Single Line Drawing of a Flag with Editable Stroke and Copy Space, Continuous one line empty, white flag drawing. Flag Vector illustration Single Line Drawing of a Flag with Editable Stroke and Copy": © Parboti – stock.adobe.com

Användning av revisionsrättens logotyp

Revisionsrättens logotyp får inte användas utan revisionsrättens förhandsgodkännande.

HTML	ISBN 978-92-849-6284-6	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/4626520	QJ-01-25-062-SV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6285-3	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/3319730	QJ-01-25-062-SV-N

SÅ HÄNVISAR DU

Europeiska revisionsrätten, [särskild rapport 04/2026](#) *Kritiska råmaterial för energiomställningen: en politik på skakig grund*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2026.

För att lyckas med energiomställningen kommer EU att behöva allt större mängder av kritiska råmaterial. Vi bedömde olika åtgärder för att säkra försörjningen av dessa material, såsom diversifiering av importen, ökad inhemsk produktion och förbättrad resurshantering. Vi konstaterade att EU står inför en rad utmaningar. Lagstiftningen anger en strategisk riktning men saknar underbyggda mål. Diversifieringen av importen har inte gett några konkreta resultat, och flaskhalsar hindrar såväl produktion som materialåtervinning. Trots snabbare tillståndsförfaranden kommer många strategiska projekt att få svårt att trygga försörjningen till 2030. Vi rekommenderar kommissionen att stärka grunden för EU:s råmaterialpolitik, se till att diversifieringsinsatser leder till en säkrare försörjning, avhjälpa flaskhalsar i finansieringen, dra bättre nytta av hållbar resursförvaltning och öka mervärdet i strategiska projekt.

Revisionsrättens särskilda rapport i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget.

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Europeiska unionens
publikationsbyrå

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/contact
Webbplats: eca.europa.eu
Sociala medier: @EUauditors